

Iskra

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SOZD ISKRA

Številka 24 — Leto XIX — 21. junij 1980

Več dela in odkrita beseda

V četrtek, 12. junija, je bil sestanek predsednikov aktivov ZZB v SOZD Iskra. O dosedanjem poslovanju v Iskri in sedanjem gospodarskem trenutku je udeležencem sestanka obširneje spregovoril predsednik KPO SOZD Iskra Anton Stipanič.

V uvodu je najprej podrobneje obrazložil rezultate poslovanja SOZD Iskra v prvem trimesečju letošnjega leta, o katerih smo doslej že večkrat in podrobneje pisali tudi v našem listu. Potem, ko je ocenil trimesečno poslovanje kot uspešno z vseh vidikov in ugotovil da so se vsa tovrstna gibanja v Iskri ugodno razvijala, je Anton Stipanič dejal:

Podobna gibanja v Iskri so prisotna tudi v aprilu in maju. Po oceni za prvih 5 mesecev je proizvodnja v odnosu na lansko za 16 % višja, kar pomeni, da je to celo boljše kot prve tri mesece. Izvoz je v primerjavi z lanskim letom večji za 27 % za to obdobje, kar pomeni, da je dinamika dobra. Podobno se gibljejo tudi osnovni kazalci v juniju. Uvoz je za 6,5 % večji od lanskega v tem obdobju. Z izvrševanjem uvoznih ukrepov smo še vedno na ravni predvidenega uvoza, oz. celo rahlo pod planom.

V primerjavi z letošnjim planom smo proizvodnjo v petih mesecih dosegli v višini 38 %, izvoz s 35 %, kar je malo pod naraščanjem proizvodnje, uvoz pa 38,9 %, po revidiranem planu. Vendar pa je v to vnešeno oprema, ki smo jo dobili v tem obdobju.

Število zaposlenih je v odnosu na lansko leto (isto obdobje) v povprečju naraslo za 2,6 %. Vendar pa je to povprečje v letošnjem letu nižje, ker smo lani v drugi polovici leta relativno močno zaposlovali.

ZAOSTAJANJE INVESTICIJ

Ob vsem tem lahko rečem, da bomo polletni plan v glavnem v vseh postavkah zadovoljivo dosegli, razen pri investicijah. Investicij smo v prvih treh mesecih uresnili samo 10 % načrtovanih. Nič bolje ali le malo, bo v naslednjih treh mesecih. Vzroki so tudi v tem, da smo dolgo pripravljali samoupravni sporazum o združevanju sredstev za investicije v Iskri — ki ga je DS sprejel šele 28. maja — želeli smo sicer, da bi bilo to v februarju, vendar je bilo mnogo pripomb, mnogo želja itd. in tako ga nismo mogli samoupravno izpeljati. Na drugi strani pa je tukaj banka, ki ji je ob denarnih stiskah glede investicij ugajalo, da Iskra dlje zadržuje pričakovani paket investicij in tudi zdaj niso najbolj pohiteli tako, da je šele 11. junija bančni konzorcij podpisal samoupravni sporazum.

Zdaj je pravno odprta pot za obravnavanje naših investicij, praktično pa je tako, da niti za polovico predvidenih investicij še nimamo izdelanih investicijskih elaboratov, potrebnih dovoljenj, soglasij SIS za ekonomske odnose s tujino, skratka, vseh dokumentov, ki so potrebni v določenem investicijskem elaboratu.

Mislim, da vzroki za to ležijo tako v

organizaciji investicijskih služb v naših delovnih organizacijah na eni strani, na drugi strani pa dejstvo, da imamo mi, tako kot vsi v našem gospodarstvu, denar, ki ga je potrebno združiti, bolj na papirju kot pa v blagajni. Ko smo posebej pogledali določene delovne organizacije, jih je večina že med letom zainvesticijsko vzdrževanje — to je naslov, kjer je laže priti do investicij — porabila večino lani ustvarjenih sredstev, bodisi za obratna sredstva, ker večje poslovanje zahteva več obratnih sredstev, ki jih od banke nismo dobili in smo uporabljali lastna sredstva tako, da se bojim, da imamo sporazum sicer podpisan, a da bomo imeli kljub temu izredne težave z združevanjem denarja. Kajti za investicije je potrebno že zdaj denar združiti in pokazati, da se pogovarjamo z banko, menim pa, da bodo novi ukrepi na področju investicij to še zaostрили.

Posebej namenjam nekoliko več besed temu problemu, kajti nima samo začasnega značaja, ki se ga da popraviti v naslednjem obdobju, npr. do konca leta. To se pravi, da mi vnašamo neizgrajenost potrebnih kapacitet za bodoči petletni plan, ki naj bi nam dajale ustrezne rezultate — kapacitete, novosti, nova postrojenja in, da nam to ogroža osnovne predpostavke bodočega petletnega plana. Kajti vsak odmik od izgradnje kapacitet pomeni tudi ustrezen odmik v pričakovanju proizvodov, ki naj bi jih nove kapacitete dajale.

Moram reči, da tukaj kljub dobri volji banke zaradi začete procesa stabilizacije gospodarstva, lahko pričakujemo težave, čeprav bi banka naše projekte v glavnem odobraval in je inštitut, ki proučuje rentabilnost posameznih investicij v Združeni banki naše investicijske elaborate, ki so bili pripravljeni tudi odobriti.

PRVIČ ZDRUŽUJEMO SREDSTVA

Naslednja težava, s katero se bomo srečevali tudi v bodoče, ker bo prišlo do redukcij pričakovanih elaboratov, je v tem, da je združevanje sredstev v Iskri izredno težavno, kjer ga pač prvič izvajamo. To je velik rezultat v premiku dosedanje miselnosti, vendar vsaka TOZD vedno vidi v tem predvsem dolžnost, da bodo drugi združevali sredstva za njene podatke, nanj pa misli, da bo potrebno, da bo tudi sama združevala sredstva tako za svoj projekt kot tudi za druge projekte. To je iz gospodarske

Anton Stipanič.

miselnosti TOZD sicer razumljivo, vendar ob dejstvu, da mi želimo prestrukturirati Iskro v smeri večje profesionalizacije, ni vzdržno. Ni mogoče ohranjati in širiti vseh obstoječih programov pa uvažati še nove za to pa pričakovati denar od družbe, kajti naša družba zdaj že zelo jasno kaže, da tega denarja nima. Zaradi tega bomo morali vlagati več svojih sredstev v razširjeno reprodukcijo.

Prav bi bilo, da v vašem aktivu ZB preprete orientacijo profesionalizacije in relativno hitre zgraditve določenih kapacitet. Mi bomo s svoje strani naredili vse, da bomo skušali strokovno to dokazati, da imamo prav. Vendar pa gre še za pripravljenost delovnih ljudi, da se sami odrečejo nekega projekta zato, da bi bil drugi projekt hitreje dokončan.

Na DS smo pogojno odobrili kot prioriteto 21 investicij v Iskri, res pa je, da vseh 21 ne bomo dokončali niti v obdobju 2 do 3 let. Če pa bi usmerili sredstva v 10 izmed teh investicij, bi te najbrž bile lahko dokončane v letu in pol.

Takrat bi tudi že dajale določen rezultat. Tako pa bomo ves denar vgradili v pripravljalna dela in rezultat bo s tem videm toliko pozneje. V naš sporazum je vgrajena tudi revalorizacija združenih sredstev, kar pomeni, da vsak dobi nazaj tudi inflacijo, iz pričakovanega dohodka nove investicije. Izhajati moramo s tega stališča, da je denar danes še nekaj vreden, jutri pa zaradi inflacije njegova vrednost pade. V sporazum je torej vgrajena tudi revalorizacija.

Naslednje, kar izhaja iz miselnosti je, da se mora vsaka TOZD razvijati in v razširjenem smislu, da se mora sama modernizirati in vztrajati na svojem programu. Mislim, da imamo (kot je rekel predsednik CK ZKS Franc Popit na sestanku aktivov v Novi Gorici) „plotove“ med temeljnimi organizacijami združenega dela. V Iskri jih imamo morda manj kot drugod, vendar obstajajo in nam jih težak položaj gradi tudi še naprej. Na razgovoru o najnovejših ukrepih v gospodarstvu, ki smo ga imeli v ponedeljek, 9. 6. pri predsedniku Popitu, je izrecno rekel, da moramo pri stabilizaciji doseči, da se ti plotovi podrejo. Nihče ni temeljnih organizacij postavljati na ravni podjetja, na ravni delovne organizacije, ampak so bili postavljeni kot enote, da lahko delavci vidijo rezultate svojega dela in o njih odločajo. Mi moramo v okviru delovnih organizacij in sestavljene organizacije graditi delavsko solidarnost in v pričujočih težavah je treba probleme najprej reševati najprej v delovnih organizacijah.

To pomeni, da moramo pričakovane izgube najprej pokriti tistim, ki so jih napravili iz objektivnih razlogov v okviru DO.

Naslednja stopnja solidarnosti je SOZD in šele potem je mogoče priti s problemi tudi pred družbo, ne pa, da se TOZD same direktno pojavljajo v rezervnih skladih v bankah in skušajo sanirati svoje probleme, medtem ko imajo druge TOZD v isti delovni organizaciji ostanek dohodka, akumulacije itd. Tako ni mogoče graditi sistema delavske solidarnosti. Moram reči, da je njegovo izvajanje povezano res z izredno težavnimi problemi v našem gospodarstvu in zveni nekoliko drugače, kot smo bili navajeni doslej.

SPREMINJATI ZASTARELO MISELNOST

Ker so se v določenih delovnih organizacijah, zlasti tistih v Iskri, ki so bile prej podjetja v okviru ZP Iskra, ohranile strukture, ki so bile prej v vodstvu teh podjetij in

(Nadaljevanje na 2. strani)

S tiskovne konference ob podpisu bančnega konzorcija.

Bančni konzorcij za naše razvojne programe

Potem ko smo v Iskri pred časom sprejeli Samoupravni sporazum o združevanju dela in sredstev za uresničevanje razvojnih programov v naši sestavljeni organizaciji, so Združena ljubljanska banka in šest njenih temeljnih bank podpisale v sredo, minuli teden Samoupravni sporazum o ustanovitvi bančnega konzorcija za uresničevanje razvojnih programov v SOZD Iskra. Poleg Združene banke so sporazum podpisale še Ljubljanska gospodarska banka, Splošna banka Koper, Temeljna Dolenjska banka, Temeljna banka Gorenjske, Temeljna banka Nova Gorica in Temeljna banka Zasavje.

Podpisnice bančnega konzorcija bodo združevale delo in sredstva ter zagotavljale denar za uresničevanje razvojnih programov v prihodnjem srednjeročnem obdobju, ter s tem zagotavljale dolgoročno stabilno rast dohodka v Iskri, kakovostnejše pokri-

vanje potreb združenega dela, omogočile povečanje produktivnosti in uvajanje sodobnejše tehnologije, kot tudi povečanje izvoza, delitev dela in izenačevanje pogojev pridobivanja dohodka v SOZD Iskra.

Podpisnice bodo vsako leto združevale do dvakrat večji znesek denarja kot pa ga bodo zagotovili nosilci naložb iz naše sestavljene organizacije in tudi kolikor bodo za izdelavo razvojnih programov združevale naše temeljne organizacije. Članice konzorcija bodo zagotovile denar bodisi s posojili, ali pa z združevanjem denarja prek konzorcija. Nosilci naložb v Iskri pa bodo moralni prej zbrati vsaj četrtino predračunske vrednosti iz lastnih sredstev, ali pa s sovlaganjem drugih organizacij.

Da bi Ljubljanska banka seznanila s podpisom Samoupravnega sporazuma

(Nadaljevanje na 2. strani)

Vinko Hafner na obisku

V torek, 17. 6. 1980 je obiskal Iskro predsednik Republiškega sveta zveze sindikatov Slovenije Vinko Hafner s sodelavci. V daljšem pogovoru, ki so se ga udeležili predstavniki družbeno-političnih organizacij in člani KPO SOZD Iskra, je predsednik KPO Anton Stipanič obširneje obrazložil sedanjí gospodarski in politični trenutek v Iskri. Med pogovorom je Vinko Hafner ugotovil, da je razgovor razkril vrsto problemov in tudi nekaterih uspešnih rešitev v Iskri, zlasti kar zadeva samoupravno sporazumevanje in dogovarjanje pri združevanju dela in sredstev. Med razgovorom so tudi obvestili Vinka Hafnerja, da bo 12. julija v Iskri delovno posvetovanje, ki se ga bodo udeležili vsi predstavniki sindikatov, ZK, mladine in poslovnih organov iz celotne Iskre, da bi se podrobneje pogovorili o trenutnem gospodarskem položaju Iskre, ko stabilizacija in pogoji gospodarjenja zaostrejo sedanjí gospodarski položaj v Jugoslaviji.

D. Ž.

DAN ISKRE — DAN BORCA 1980

V Žužemberku je zelo živahno. Pripravljalni odbor v TOZD Keramični kondenzatorji ima polne roke dela. Naroča, pripravlja, telefonira, usklajuje in uskladiščuje, kar je že pripelo.

In 25. junija bodo začeli z „dela na terenu“.

Označili bodo parkirišča, dohode, napeljali vodovod in elektriko na prireditveni prostor. Postavili bodo tribuno, stojnice za delitev hrane in pijače. Proti koncu pride najvažnejše: postavili bodo mlaje, najvišjega poleg tribune, na kateri bomo po proslavi plesali.

Priprave na proslavo dneva Iskre potekajo brez zastojev, čeprav je treba mnogo postoriti in še marsikaj pognati v tek. Predsednik pripravljalnega odbora Jože Kocmur pravi, da bo 4. julija vse nared po načrtu: „Naredili bomo vse, tudi nemogoče. Tudi za vreme bomo poskrbeli“, nam je zatrdil med smehom.

V prihodnji številki Iskre bomo objavili posebno informativno stran, ki bo prinesla skice prireditvenega prostora, dohodov in parkirnih prostorov. Objavili bomo tudi nekaj navodil, ki jih prireditelji želijo sporočiti in jih bomo s pridom uporabili.

Posrečilo se nam je izvedeti: za hrano in pijačo bo skrbel Gostinski šolski center iz Novega mesta. Pijačo bo točila tudi Kmetijska zadruga Žužemberk — na posebni stojnici bo dovolj točenega piva. Pijača bo po zmernih cenah, dobili jo bomo lahko na 5 stojnicah na prireditvenem prostoru.

Seveda pa ne bomo le pili. Poleg golaža, ki gre k paketu, bomo lahko kupili odojka, raznjiče, čevapčiče in klobase.

Na voljo bodo tudi spominki, zlasti lončarski, razglednice in znamke. Tudi zdravnik in gasilci boč pri roki. 4. julija, na dan Iskre — dan borca. Nasvidenje v Žužemberku!

Nasloniti se na delavce

Sedanjí družbeno-gospodarski trenutek zagotovo ni lahek, in zato je pred zvezo komunistov pomembna politična akcija, ki mora nenehno in vsak trenutek delovnim ljudem in samoupravljalcem jasno tolmačiti, da kljub vsem najnovejšim, zelo rigoroznim gospodarskim ukrepom, ne gre za kako reformo našega družbeno-gospodarskega sistema, temveč za korekcije našega ravnanja, ki je doslej obremenjevalo zlasti naše gospodarsko življenje. Zadnje dni smo bili priča tako enajsti seji CK ZKJ, kot odločitvam zveznega izvršnega sveta, ki s paketi novih gospodarskih ukrepov, prvi med njimi je bila devalvacija dinarja, mora stabilizirati naše gospodarstvo in ga usmerjati v prihodnje po bolj odgovornih, pretehtanih in predvsem ekonomskih poteh.

V tem smislu je govoril tudi predsednik CK ZKS France Popit na sestanku z direktorji vseh večjih delovnih organizacij v Sloveniji, ko je med drugim dejal:

„V akciji zveze komunistov in tudi v tisti, ki jo bodo razvijali poslovodni organi in direktorji v delovnih organizacijah, se moramo nasloniti na delavce. V tem je izhod iz sedanjega položaja. Nujno je, da jih odkrito seznanimo z gospodarskimi problemi, v katerih se je znašla Jugoslavija in Slovenija še posebej v katerih se nahajajo posamezne delovne organizacije, in da se z njihovo močjo in skupaj z njimi angažiramo za to, da se problemi začno hitreje razreševati. Mislim, da je zelo pomembno, kako bodo ta vprašanja in problemi razloženi delovnim ljudem, delavcem v delovnih organizacijah in tudi, kako se bodo vsi subjekti v združenem delu obnašali do ukrepov. Uspeh pri tem pa je predvsem odvisen od tega, koliko se bomo znali nasloniti na delovne ljudi, koliko jih bomo znali politično in materialno zainteresirati, da bodo več, bolje in ceneje delali, da bomo iskali notranje rezerve in v celoti dvigali gospodarsko uspešnost.“

D. Ž.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Več dela in odkrita beseda

(Nadaljevanje s 1. strani)

je seveda zdaj težko spreminjati nastale situacije. Tako miselnost moramo spreminjati samo z organizirano politično akcijo, ki ima ustrezno podporo tudi od zunaj, kajti tudi zunaj o tem načinu niso razmišljali, kajti v osnovi je prav, da delavec odloča o ustvarjenem dohodku, vendar pri tem nihče ni tako resno mislil, da bo TOZD postala institucija, ki sam obračunava svoj uvoz, izvoz, dohodek, investicije itd. z družbo kot celoto, ampak da bo iskala svoje mesto v okviru določenih grupacij, branž ali delovnih organizacij, oz. SOZD.

Polletni plan smo praktično izpolnili in to pomeni skoraj zagotovilo, da bomo izpolnili petletni plan. To gotovo vzbuja določeno zadovoljstvo za delovne ljudi v Iskri. Z izredno negotovostjo gledam na drugi del letošnjega leta in na perspektivo, ki je pred nami. Ta perspektiva ni jasna in mislim, da celo tisti, ki odgovarjajo za ta vprašanja, niso vedno povsem prepričani, ali delajo prav ali bolje, imam vtis, da vsi načrti za nujne stabilizacijske posege niso v celoti izdelani. Upam se ocenjevati, da je strokovna pripravljenost na devalvacijo in vse, kar je z njo v zvezi, slabša kot so bile priprave.

Dobrih deset dni je minilo od sprejetja novih ukrepov, vendar nam je v tem času znano samo to, v katero smer gredo razmišljanja tistih, ki so predlagatelji tega ukrepa. Ta razmišljanja so naslednja: ves proces stabilizacije bomo morali opraviti v treh fazah. Prva faza je devalvacija in zamrzitev cen. Brez zamrznitve cen ni možno doseči nobenega rezultata v devalvaciji. Zamrznitev cen pa pomeni, da se lahko v proceduri usklajevanja le-teh (za to nimamo sistemskega zakona, ker je bil predložen zakon o sistemu cen v SFRJ umaknjen z dnevnega reda skupščine in naj bi začel veljati šele ob koncu letošnjega leta), v danem položaju, ko razni uradi odobravajo prek samoupravnih sporazumov, ki so včasih dejanski sporazumi, včasih pa forma za doseganje višjih cen, vnesajo v sistem cen nadaljnja neskladja. Po programih naj bi priznali osnovnim bazičnim panogam – energetika, v kateri je predvsem nafta – 90 % vnešenega vpliva devalvacije pri formiranju novih cen.

Če ostanestopnja prometnega davka pri nafti in derivatih enaka, ob 30 % devalvaciji – in priznavanju 90 % devalvacije, se bodo 26–27 % podražili nafta in naftni derivati. Menim, da bi moral ta ukrep biti nujno sprejet hkrati z devalvacijo.

V bazičnih industrijah, kot je metalurgija, barvna in črna, naj bi priznali nekaj večji vpliv devalvacije, ki jo ima prek uvozne substance. Vsem drugim naj bi se v sistemu cen priznaval 50 % vpliv vnosa devalvacije. To so seveda povprečja. Ne vemo, koliko je to v elektroindustriji, v katero sodimo tudi mi. Zato je zdaj nemogoče govoriti o tem, v kakšnem položaju smo. Če bi vedeli, kaj se bo dogajalo s cenami, bi približno vedeli, kam nas pelje ta pot.

Če vzamemo povprečno formulo, ki se bomo vsi z njo borili, da bi izvele iz nje vsaj povprečje, pomeni to lahko za nas v Iskri substanci uvoz nekaj manj kot 20 % skupno. Ob koncu leta bi ob tej predpostavki lahko v povprečju Iskre dosegli 10 % zvišanje cen. To pa je bilo v prvem polletju že doseženo, ali pa celo preseženo. Zato pri cenah ne moremo pričakovati nekih posebnih premikov. To bo rezultate poslovanja iz prvega polletja postavilo v bistveno drugačno luč. Govorim pod pogojem, če bodo uresničena prerokovana povprečja za industrijo.

Na področju osebnih dohodkov naj bi se še bolj zaostila delitvena razmerja in zato gre zvezna resolucija v večji smeri v to, da se možnost delitve za osebne dohodke še nekoliko zmanjša do konca leta – med 17 in 19 %, kar je praktično že doseženo, ob tem pa bi se v drugi fazi ukrepov morala močno povečati amortizacija.

Sodelovanje Iskre in ELKOM

Drugi sestanek odbora za izvajanje samoupravnega sporazuma o medsebojnem poslovno-tehničnem sodelovanju med SOZD Iskra in ELKOM iz Maribora je bil v torek, 17. t.m. v Mariboru. Na sestanku so pregledali poročilo o dosedanjem delu področnih komisij, ocenili dosedanje delo kot uspešno, opredelili pa so tudi nekaj novih pobud v smislu intenzivnejšega uresničevanja ugotovljenih obojestranskih koristi.

D. Ž.

PRENIZKA AMORTIZACIJA

Ug otovljeno je, da se z obstoječo delitvijo dohodka zajedamo v substanco. Tudi pri opremi in osnovnih sredstvih, ki jih ima združeno delo v uporabi, prihaja izredno hitro – kar velja še zlasti za elektronsko industrijo – do zastarelosti naprav prej, kot pa so dejansko amortizirane.

Zato še uporabne stroje zamenjujemo z novimi, ker se menjajo tehnologije, nimamo pa ustvarjenih amortizacijskih sredstev, ker je amortizacija prenizka in se zato na novo zadolžujemo.

To velja tudi za Iskro. V Iskri imamo zdaj priporabi svojih sredstev približno 17 %, vse ostalo pa so najeta sredstva. Tudi projekcije novih investicij so na približno istih ravneh.

To seveda pomeni, da se bodo pogoji gospodarjenja na sploh zaostri in resno moramo razmišljati, da bomo nekatere investicije, ki jih sicer imamo v programu, morali pogledati tudi v luči tega, ali gremo lahko nekje tudi v dvoizmensko delo. Kajti v enoizmenskem delu pri obstoječih stopnjah, ali pri nekoliko povečanih stopnjah amortizacije ni možno ustvariti dovolj dohodka, da bi sami ustvarjali potrebna sredstva za nove investicije v povečanem obsegu, kot je bilo to doslej.

To pa ni povezano samo z našimi željami v Iskri. Vemo kako je to lahko neprijetno za posamezne TOZD, zlasti neprijetno zato, ker ni ustrezno organizirana družba za sistem dvoizmenskega dela (otroško varstvo, družbeno prehrana).

To bi bilo možno izvesti le s skupno družbeno akcijo na vseh področjih, ne pa v posameznih industrijah. Proces stabilizacije bo lahko uspešen le, če ga bomo prenesli na vse.

Druga faza stabilizacije vsebuje po predvidevanjih tudi zaostritev kreditiranja investicij iz kratkoročnih bratnih kreditov. Danes se formirajo skladi na investicije s tako imenovanimi operacijami na računovodsko-knjigovodskem področju, ki formirajo nek poslovni sklad, ki obstaja samo na papirju, v blagajni pa ni sredstev. Za namoestilo tega, ki je bil angažiran v investicije, iščemo dodatne kratkoročne kredite v banki za pokritje obratnih sredstev. Toliko bolj je zato potrebno pogledati, katere naše investicije so tiste, ki bodo relativno hitro dajale dohodek, katere so tiste, ki bodo izvozno usmerjene. Napraviti moramo pametno in gospodarno redukcijo tistih, ki ne izpolnjujejo teh pogojev.

Tretja faza pa je faza, ki bo trajala vse obdobje Iskrinega petletnega plana, kot dela združenega dela v SFRJ.

SKRBNOST V NASLEDNJEM SREDNJE-ROČNEM OBDOBJU

Na zunanje-trgovinskem področju v Iskri vnaša predvidena tretja faza nove in dodatne težave v realizacijo naših izvoznih naporov že zdaj, zlasti pa v bodočnosti.

V prihodnjem petletnem planu govorimo v številkah o razvojnih možnostih – milijardo in 400 milijonov dolarjev v naslednjem petletnem obdobju. V tem petletnem obdobju pa smo opravili 500 milijonov dolarjev izvoza. Res je, da tudi dolarska vrednost pada, oz. dolarske cene nekoliko rastejo, vendar so te rasti v višini 5,6 do 7 %, ne več.

Čprav govorimo o teh številkah, se bojim, da, če ne bomo realizirali investicij in, če se ne bomo drugače organizirali na področju zunanje trgovine, bodo te številke močno vprašljive in bomo v nadaljnji obdelavi plana morali o tem resno razmišljati in napraviti ustrezne strokovne analize, da bomo vedeli, kaj predlagamo samoupravnim organom in delavcem, da ne bomo vsi razočarani v naslednjem srednjeročnem obdobju.

To še zlasti velja zaradi dejstva, da imamo v vseh zunanjetrgovinskih operacijah angažiranih približno 35 milijonov dolarjev sredstev, to pa so krediti, garantirani z garancijami delovnih ljudi Iskre na raznih ravneh. Usoda teh kreditov je povezana s splošnim gibanjem denarne cene na svetovnih trgih. To se pravi, da tudi danes plačujemo za te kredite toliko večjo obrestno mero.

To nam v zunanji trgovini povzroča resne težave zlasti tam, kjer je angažma sredstev velik. To so predvsem proizvodne organizacije v Švici, kjer je angažirana Elektromehanika, IRET v Trstu (EM), skupaj z Iskro Commercem kot našo zunanjetrgovinsko organizacijo. Tukaj se rentabilnost

tovarn zmanjšuje predvsem zaradi tega, ker je ves kapital, ki v njih dela, toliko dražji. Treba bi bilo ustvariti dobiček, da bi vračali glavnicu, visoke obresti in normalno delali.

Ob tem moramo napraviti črto, kako upravljamo z različnimi zunanjimi proizvodnimi organizacijami v Iskri. Čeprav je Iskra med velikimi jugoslovanskimi/zunanjetrgovinskimi organizacijami sem prepričan, da tega ne znamo dovolj dobro upravljati. V proizvodnjo zunaj naših meja smo šli z izkušnjami iz izvoza in uvoza, medtem ko sposobnih voditeljev, ki bi obvladali finančne trge in odnose s tujimi bankami in odnose na širokih svetovnih tržiščih, nimamo dovolj. Iskra postaja multinacionalna firma z organiziranjem proizvodnje zunaj naših meja. Velikih sistemov ni možno organizirati brez tega, da se grede tržne in proizvodne operacije po svetu. Šola, ki jo plačujemo, da se tudi sami hkrati učimo pa je izredno draga.

PROBLEMI, KI BODO NASTALI

Ob vsem tem, kar sem vam skušal povedati menim, da se bodo v Iskri v zvezi z ukrepi na področju stabilizacije pokazali predvsem naslednji problemi: v organizacijah, ki imajo veliko uvozno substanco v temeljnih organizacijah združenega dela, bodo zaradi nezmožnosti prenašanja vpliva dražjega uvoza na zamrznjene cene, se bodo pojavili veliki problemi pri ustvarjanju dohodka. Tukaj bo nastalo vprašanje, ali se bo sploh izplačalo izdelovati nekatere izdelke, S tem se bo seveda število organizacij, ki imajo, ali bodo imele v polletju izgube, v naslednjem obdobju povečalo. Vsi v Iskri vemo, katere so te organizacije.

Ker nam številke še niso znane, je nemogoče napovedati njihov obseg. To pa pomeni, kar je rekel že France Popit in, kar bo politika naslednjih mesecev, da bo treba prek aktivna ZB, prek sindikatov, mladine in ostalih subjektivnih sil redno obravnavati resnost našega položaja in o tem obveščati vse delavce Iskre.

To pomeni, da se bodo, diferencirano sicer, naše organizacije znašle v položaju, da ne bodo mogle vzdržati ob podražitvah, ki bodo pritisnile v energetiki in pri ostalih stroških. Dobiti moramo bitko v tem, da bomo solidarni med seboj, najprej v delovnih organizacijah, nato pa v sestavljeni organizaciji. Ne smemo dopustiti, da zaradi tega zapiramo kapacitete, ali gremo v minimalne osebne dohodke, razen tam, kjer so prisotni tudi subjektivni vzroki.

Samo z odkrito besedo pri delavcih bomo lahko dosegli, da ne bo prihajalo do nepotrebnih in neprijetnih scen, kot so prekinitve dela. Samo več dela, ne pa prekinitve lahko rešujejo sedanji položaj. Menim, da v Iskri obstajajo pogoji, da stabilizacijo izpeljemo in kot velik sistem prispevamo svoj delež k stabilizaciji jugoslovanskega gospodarstva.

Bančni konzorcij za naše razvojne programe

(Nadaljevanje s 1. strani)

tudi širšo javnost, so sklicali dan po podpisu tiskovno konferenco. Na njej so seznanili novinarje s podrobnostmi Samoupravnega sporazuma, s pripravami na podpis tega dokumenta ter nalogami in prihodnostjo bančnega konzorcija. Poudarili so zlasti to, da je bančni konzorcij za uresničevanje razvojnih programov v SOZD Iskra dejansko prvi tak bančni pristop in ima najverjetneje tudi nekaj pomanjkljivosti in nedorečenih področij. Kljub temu pa bo konzorcij gotovo še kako pozitivno vplival na uresničevanje Iskrinih investicijskih programov. Verjetno je njegov največji pomen v tem, da bo združeval doslej razdrobljena sredstva (zaradi Iskrine teritorialne razpeditvenosti) in jih usmeril na tista področja, ki so za Iskro res najbolj pomembna.

Po besedah predstavnika Ljubljanske banke, bo bančni konzorcij usmeril pozornost zlasti na dve področji: v finančno spremljanje usklajenega razvoja Iskre ter skrb, da bi investicije dale kar najboljše rezultate. Seveda pa bo glavna naloga konzorcija ta, da bo glavni organizator vseh oblik združevanja dela in sredstev, kar se tiče prej omenjenega finančnega spremljanja in skrbi za investicije, pa bo konzorcij povezovalc interesov in ne navsezadnje tudi svetovalec.

Še na nekaj so opozorili na tiskovni konferenci dan po podpisu samoupravnega sporazuma: zaradi združevanja dela in sredstev ter zagotavljanja denarnih sredstev za uresničevanje naših razvojnih programov v prihodnjem srednjeročnem obdobju, nikakor ne bodo prikrajšane druge delovne in temeljne organizacije v Sloveniji, torej ne gre za podpis neke bianco menice.

Lado Drobež

Minuto tišine tovarišu Titu v spomin.

Pobrateni Rečani v Ljubljani in Iskri

„Iskra nam je omogočila, da bo srečanje pobratenih krajevnih skupnosti Brajde z Reke in krajevne skupnosti Gradišče res poglobljeno, delovno in bo v še večji meri doseglo svoj namen“, nam je rekla ob srečanju Anica Žalikova, koordinatorka dela družbenopolitičnih organizacij KS Gradišče. V soboto, 14. junija so namreč meščani pobratenege mesta Reke obiskali svoje pobratime v Ljubljani. Obisk je imel zelo delovno obelje. Delegaciji KS Brajd in Gradišče sta imeli pogovore in delovno srečanje v Iskrini poslovni hiši na Trgu revolucije.

Veseli pozdrav gostom z Reke.

Kakovost v načrtih organizacij združenega dela

„Vedno večji pomen kakovosti pri planiranju proizvodov elektrokovinskih organizacij na domačem in tujem tržišču pogojuje tudi bolj sistematično obravnavo posebno glede na področje pri planiranju in spremljanju kakovosti. Iz tega razloga smo se v pripravah na srednjeročni plan SOZD Iskra za obdobje 1981-85 odločili, da področje kakovosti obravnavamo, za razliko od prejšnjih obdobj, bolj celovito in enotno. S prvo akcijo smo začeli pri smernicah za srednjeročni plan SOZD. Tu je bila izdelana globalna usmeritev kakovosti. Ker je problematika kakovosti neposredno povezana z globalno razvojno in tržno usmerjenostjo Iskre, smo se na te osnovne temelje nadaljnjega razvoja naslonili tudi v akcijskem programu. oz. v smernicah.

PROGRAM DELA SMERNIC

V zvezi z že omenjeno povezanostjo, oziroma usmerjenostjo, smo v smernicah – to priporočamo tudi OZD – predvideli, da se sredstva, ki jih bomo angažirali, pretežno naslanjajo na dohodek te OZD, oziroma DO in sredstva, ki jih organizacije angažirajo v smislu raziskovalno-razvojne dejavnosti.

Predvsem pri preventivnem zagotavljanju kakovosti v fazi razvoja (kjer, mimogrede povedano, imamo znatne težave), kamor štejemo tudi funkcionalne preizkuse in preizkuse na pogoje okolja, je problematika ozko povezana z vlaganji v RR.

Več novih izdelkov, več kompleksnih izdelkov, pomeni prav gotovo tudi več vlaganj v zagotavljanje kakovosti v fazi razvoja, pa naj gre za organizacije skupnega pomena, ali pa za organizacije, ki neposredno proizvajajo te izdelke.

Program zanesljivosti, ki postaja z ozirom na že dogovorjeno strateško-razvojno usmerjenost Iskre vedno bolj pomembna aktivnost, sicer terja vlaganja, vendar z ozirom na izkušnje, oz. rezultate drugih, lahko rečemo, da so takšna vlaganja prav gotovo opravičena.

Jasno je, da vlaganja v program zanesljivosti morajo v nekem sorazmerju spremljati vlaganja v Iskrine strateške programe. V pripravah je bila pripravljena tudi tabela, ki vrednotno obravnava tako delež, ki ga je treba odvajati za preventivno zagotavljanje kakovosti, kot delež, ki ga je treba pripraviti in upoštevati v planskih dokumentih za program zanesljivosti. Le tako smatramo, da bomo lažje pristopili k sistematičnemu delu.

Kolegij področja kakovosti je o problematiki kakovosti v naših planskih dokumentih razpravljal na svoji redni seji dne 4. 6., ki je bila v prostorih Elektromehanike v Kranju je zaključil, da je treba ob upoštevanju že omenjenih smernic za pripravo srednjeročnega plana v SOZD Iskra pristopiti k temeljiti pripravi osnov za planiranje kakovosti v planskih DO in TOZD. Pri tem je treba upoštevati specifičnosti posameznih proizvodnih programov, možnosti, pričakovane rezultate, predvsem pa izhajati iz temeljnega razmerja med stroški za doseganje ustrezne kakovosti in izgubami, ki jih zaradi slabe kakovosti imamo.

Prav tako je potrebno v dokumentih posameznih organizacij to uskladiti, upoštevati vlaganja v opremo, ki postaja vedno večji sestavni del naših investicij!“ je povedal Lotar Kozina, ko smo ga povprašali o tem, kako kakovost in zanesljivost vgrajujemo v naše srednjeročne načrte.

mak

Razvojno-raziskovalno delo hitreje vključevati v proizvodnjo

Na 40. seji področnega kolegija za raziskovalno dejavnost SOZD Iskra, ki je bila minulo sredo v sejni sobi poslovne stolpnice Iskre v Ljubljani, so obravnavali vrsto žgočih vprašanj s tega področja, ki postaja izredno aktualno v vsej naši družbi.

Povzeli so zaključke tretjega inter-nega posvetovanja o inovacijski dejavnosti, razpravljali o poročilu o razvojno-raziskovalnem delu v SOZD Iskra v minulemu letu, načeli so osnutek samoupravnega sporazuma o temeljih plana SOZD Iskra za obdobje 1981-85 na področju inovacijske dejavnosti, ki naj bi bil iztočnica za nadaljnje delo in se v zaglavju dotaknili še dodatnih, s tem področjem vezanih vprašanj. Sejo je vodil član poslovnega kolegija SOZD Iskra Miloš Kobe, prisostvovali pa so ji strokovni in poslovni predstavniki delovnih organizacij.

Osnovni dokument tega posvetovanja - Zaključke - bodo posredovali delavskemu svetu SOZD Iskra in obravnavali v družbenopolitičnih organizacijah. Ugotovili so, da bi bilo zelo pomembno, da bi čimprej oblikovali tudi modele dohodkovnih odnosov med proizvodnim in inovacijskim delom, o čemer so spregovorili prav na tej seji in ocenili, da je treba enakovredno vrednotiti proizvodno in inovacijsko delo, saj gre v obeh primerih za reprodukcijsko dejavnost. Prav zaradi čim večjega informiranja delovnih ljudi naše SOZD so tudi sklenili, da bi za medsebojno informiranje bilo potrebno ustanoviti v prihodnje interni bilten s kratkimi povzetki informacij, ki ne bi bile namenjene le raziskovalcem med seboj, ampak tudi poslovnim organom temeljnih in delovnih organizacij, prek njih pa seveda vsem delavcem. Obsegale naj bi tudi informacije o značilnih gibanjih in kazalcih s posameznih področij, razvoja, odkrivajoč to, kar se je pojavilo, že uveljavilo in kar bi kazalo razvijati še naprej.

V prihodnje naj bi organizirali tudi več ožjih tematskih posvetovanj, ki bi obdelala posamezna področja problema in pripomogla k sistematičnemu usmerjanju in vsebinskemu organiziranju dejavnosti s tega področja.

Pod drugo točko dnevnega reda, so podali zelo izbrušeno poročilo o RR delu v SOZD Iskra za leto 1979, ki so ga udeleženci sprejeli in glede na predložene akte ocenili, da obstajajo še mnogi odprti problemi, ki zadevajo zajemanje in merjenje razvojno-raziskovalnega dela v delovnih organizacijah. Ob tem so povedali, da v Iskri v tem trenutku teče skoraj dva tisoč razvojnih nalog - pri tem pa se je pojavilo tudi vprašanje, ali ni to šte-vilo morda zajelo tudi drugih nalog, ki niso izrazito razvojno-inovacijskega značaja, oz. ali se pri tako velikem

številu razvojnoraziskovalnih nalog posvetimo vsaki dovolj resno.

Vsekakor na trg pride pre malo novih izdelkov, kar govori o tem, da kljub mnogim raziskovalnim nalogom končni rezultat še vedno ni zadovoljiv.

Eden izmed razlogov za to je gotovo tudi kronično pomanjkanje opreme, kar so razpravljali posebej poudarili. Seveda pa je organiziranost razvojnega dela, ki je še vedno neustrezna, tudi en razlog več. Nadalje so tu še kadri, saj je odstotek raziskovalcev nasproti vsem delavcem še vedno premajhen in zajema le 5,7 %. To je pa za proizvodnjo, ki je tako propulzivnega značaja, odločno premalo.

Govoreč o tretji točki dnevnega reda so ob osnutku samoupravnega sporazuma o temeljih plana SOZD za obdobje 1981-85 na področju inova-

cijske dejavnosti poudarili, da je treba sicer računati z današnjimi restriktivskimi in stabilizacijskimi ukrepi, zaradi česar moramo skrbno gospodariti s sredstvi. Vendar pa prav zato ne smemo dopustiti, da bi bila pri tem razvojna dejavnost kakorkoli okrnjena, saj se moramo hitreje prestrukturirati prav na njeni osnovi. Pomembna je vsekakor ugotovitev, da je prvi pogoj za rast sodobnejše, kvalitetnejše in izvozno sposobnejše proizvodnje prav lastna razvojna dejavnost, kar seveda pomeni, da mora le-ta zares služiti izboljšanju in zvišanju dohodka iz proizvodnje. Predlog je zato bil, da bi v prihodnjih letih nadaljevati z dinamično rastjo vlaganj v razvojno dejavnost še posebno v prvih letih novega planskega obdobja.

Izrazita je bila vsekakor rdeča nit tega sestanka, ki bi jo zaokrožili takole: kadar nam je najtežje, je pač treba več vlagati v razvojno-raziskovalno dejavnost, kajti v današnjih pogojih g osposodarjenja se bomo iz težkega položaja lahko izvlekli edino na tak način.

Mak

Za varnost in red

Osnovni poudarek na sestanku sekretarjev delovnih organizacij SOZD Iskra, ki je bil 12. t.m. v PPC v Ljubljani, je bil namenjen usklajevanju vseh dejavnosti in proizvodnih programov v SOZD Iskra, s tem pa tudi vprašanjem samozastite, varnosti in reda v naših prostorih.

Prav v prvi točki dnevnega reda, ki je bila namenjena izvajanju pravilnika in organizaciji predpisov v zvezi s sprejemanjem tujcev in službenimi potovanji delavcev SOZD Iskra v tujino, je Boris Mužič, član poslovnega kolegija SOZD Iskra, spregovoril o novem, odgovornejšem postopku pri potovanjih v inozemstvo in sprejemanju tujcev, kar je pomembno tako z vidika varnosti, kot z vidika gospodarske stabilizacije in varčevanja.

Službena potovanja morajo biti poslej sistematično urejena in utemeljena; o rezultatih vsakega službenega potovanja pa je treba podati poročilo. Prav tako moramo imeti pregled tudi nad obiskom tujcev pri nas.

V tej zvezi je bila tudi razprava o naslednji točki, ki se je ukvarjala s pripravami za uvedbo delovnih legitimacij v temeljnih, delovnih organizacijah in delovnih skupnostih. Kot je povedal Boris Mužič, že zdaj v Iskri nosi legitimacije 1.125 ljudi; do 15. julija pa je rok, ko bodo lahko vsi izrazili svoje pripombe na predloženi pravilnik, potem ko bo Iskra Invest servis izdelala dokončni pravilnik o nošenju legitimacij.

Poslej bo to delovna in disciplinska obveznost, zaradi česar bodo tudi kršitve ustrezno kaznive. Uvedba legitimacij pa je naletela tako znotraj kot zunaj naše Iskre na ugoden odmev.

Kar zadeva delovne in varnostne pogoje za čas poletnih dopustov pa je bilo poudarjeno, da morajo vsi zaposleni, zlasti člani civilne zaščite in strokovnjaki za varnost zaostri nadzor nad požarno varnostjo pa tudi preveriti zavarovalne police za primere odškodninskih terjatev.

V naslednji točki so se udeleženci razgovora kritično zaustavili pri stabilizacijskih ukrepih v zvezi z izvajanjem resolucije o delitvi osebnih dohodkov za obdobje prvega trimesečja letošnjega leta, pri čemer je bilo ugotovljeno, da je bila masa sredstev za osebne dohodke višja od dovoljene in, da v naslednjem obdobju moramo usmeriti več sil in prizadevanj za večjo odvisnost sredstev za osebne dohodke od ustvarjenega dohodka.

Ob obravnavi osnutka Pravilnika o postopku usmerjanja in usklajevanja dejavnosti ter proizvodnih programov v SOZD Iskra so udeleženci menili, da gre za izvedbeni akt, ki je zrel za obravnavo na delavskem svetu kot osnutek, na katerega naj bi pred dokončnim oblikovanjem delovne organizacije dale pismene pripombe.

Informacijo o Poročilu o stanju varstva pri delu v SOZD Iskra in o programu dela Odbora za varstvo pri delu in humanizacijo dela je podal član tega odbora Mitja Fortič. V svojem izjavljanju je poudaril stališče odbora, da je potrebno tako v kratkoročne kot v dolgoročne plane vnesti tudi sredstva, namenjena za varstvo pri delu in humanizacijo dela. Menil je, da je nujno potrebno okrepiti predhodno varstvo pri delu, izobraževanje za delo, vrednotenje delovnih pogojev in drugo, kar bi vplivalo na izboljšanje tega pomembnega področja.

V nadaljevanju seje so bili člani informirani o rokovniku sprejemanja planskih dokumentov za srednjeročno obdobje 1981-85, pregledali pa so tudi realizacijo sklepov 11. seje DS in prve seje novega DS SOZD Iskra.

V zaključku so pregledali še priprave za proslavo dneva Iskre, in ponovno menili, da je treba delovne organizacije, ki še niso prijavile svoje udeležbe, ponovno povabiti.

Mak

DO AVTOMATIKA

Mednarodni sejem orodnih strojev in orodij v Zagrebu—BIAM '80

V tednu od 9. do 14. junija je v okviru Zagrebskega velesejma potekal peti mednarodni sejem orodnih strojev in orodij - Biam 80. Osem paviljonov in del odprtega sejemskega prostora je postal v teh dneh kot vsako drugo leto dosedaj središče ponudbe najmodernejših dosežkov iz že omenjenega področja. Med tem pa se v kongresni dvorani dnevno vrstijo simpoziji in seminarji ter srečanja domačih in tujih strokovnjakov. Osrednji del tovrstnih srečanj predstavlja tradicionalno srečanje, ki nosi ime po samem sejmu - BIAM 80 in od katerega pričakujejo pomembne strokovne rezultate.

Na letošnjem jubilejnem sejmu je poleg vrste domačih proizvajalcev sodelovalo še 18 držav, od industrijsko visoko razvitih do dežel v razvoju, vsaka z željo, da da in sprejme del tega, kar je danes v svetu najmodernejšega ter da nakaže smer razvoja v prihodnje.

V okviru Biama so bili, če se omejimo na domače udeležence prisotni: poslovno združenje proizvajalcev orodnih strojev Jugoslavije „Mašinosa-ve“; Poslovno združenje Jugoslovanske industrije orodij „Alat“, predstavniki republiških skupščin Jugosla-

Dvoročna vklopna naprava za vklopjanje stiskalnic.

krmilja, programska krmilja, numerična krmilja NC, CNC - ostale naprave za avtomatizacijo strojev, naprave za prosto programiranje, naprave za merjenje dolžin in kotov, naprave za reguliranje in krmiljenje pogonov, merilna in kontrolna oprema delovnega mesta

Iskrin razstavljeni prostor na BIAM '80.

vije, fakultet, društvo orodjarjev Jugoslavije, vrsta institucij ter koristnikov - uporabnikov orodnih strojev in orodij.

Če poskusimo vse skupaj povzeti, potem Biam predstavlja: izmenjavo znanja in idej strokovnjakov z vsega sveta, razstavljeni eksponati pa posredno nakazujejo našim poslovnim partnerjem - tako kupcem kot proizvajalcem pot do tržišča za svoje izdelke.

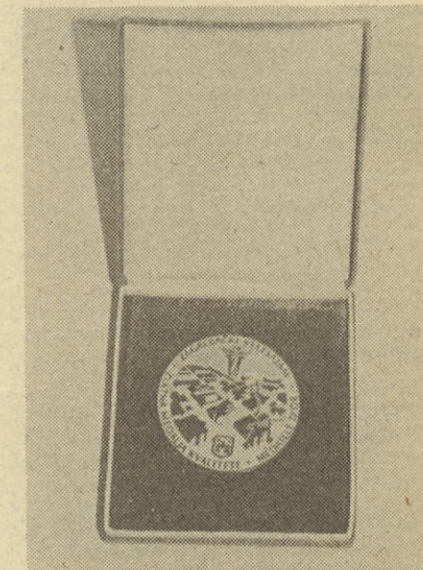
In ker iz dneva v dan vedno bolj poudarjamo, da moramo v okviru naše g osposodarske usmeritve poiskati ponudnike za domače proizvode med nami, pogledimo, s čim se je na letošnjem Biamu predstavila Iskra oziroma njena delovne organizacije Avtomatika kot njen edini predstavnik.

Njen proizvodni oziroma razvojni program, ki je bil za obiskovalce sejma izredno dojemljivo in profesionalno prikazan v 10. paviljonu, potem ta obsega: - sistemi za krmiljenje strojev NC, CNC,

- naprave za krmiljenje strojev enostavna jakotna krmilja, binarna

naprave za zaščito strojev, naprave za zaščito delovnih mest

Ko že govorimo o razstavljenih eksponatih, ne moremo mimo nagrade - Zlate medalje za kvaliteto, ki so jo prejeli Iskraški sektorja za avtomatizacijo v industriji, TOZD Razvojni inštitut in sicer za programsko-pozici-

Zlata medalja za kvaliteto.

cionirno napravo NP 70, ki je namenjena za avtomatično krmiljenje orodnih strojev, strojev za preoblikovanje pločevine, strojev za rezanje in drugih strojev v industriji. In sicer je napravo možno avtomatično pozicionirati v več korakih, s priključitvijo koordinatnega tabloja pa izbirati posamezne osi in aktivirati tudi druge tehnološke operacije v posameznih programskih korakih. Nagrade za kvaliteto je organizator letos podeljeval prvič in sicer ob priliki petega jubilejnega sejma.

To, da pomeni dobro pripravljen nastop na Biamu korak naprej v osvajanju domačega in tujega tržišča ni potrebno ponovno poudariti. In to ne samo za Avtomatiko temveč tudi za Iskro, za njen ugled in mesto, ki ga zavzema med domačimi tovrstnimi proizvajalci. Morda lahko tokrat za spremembo spregovorimo resnično le (Nadaljevanje na 4. strani)

Razgovori Iskra-krajevni skupnosti Brajda in Gradišče.

Pobrateni Rečani v Ljubljani in Iskri

(Nadaljevanje z 2. strani)

nosti, ki nam ga je pokojni predsednik Tito pustil kot prvo točko svoje velike oporoke. Vsi navzoči so počastili spomin velikega borca za svobodo in velikega državnika z minuto molka.

Boris Mužič je gostom zamele prijetno bivanje v Ljubljani in v krajevni skupnosti, kjer je „kraj“ tudi Iskra. „Iskra tesno sodeluje s krajevno skupnostjo Gradišče na področju družbenopolitičnega dela in zlasti na področju narodne obrambe in civilne zaščite.

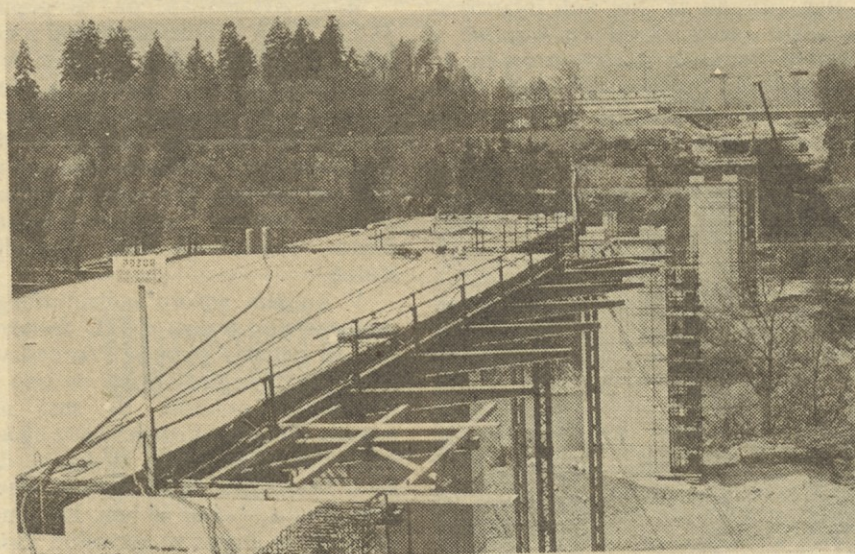
Meta Maksimovičeva je goste na kratko seznanila z Iskro. Povedala je osnovne poteze našega proizvodnega

programa, naš e strateške usmeritve in vse večje možnosti, ki se Iskri odpirajo na domačem in tujih trgih.

Gostje so se nato pogovorili o problemih preobrazbe krajevnih skupnosti, o SLO, stabilizaciji, prihodnjem srednjeročnem načrtu in o vseh teh vprašanjih izmenjali poglede in skušnje, ki jih imajo na Reki in v Ljubljani.

Gostje in gostitelji so si nato ogledali Ljubljano, se poklonili padlim žrtvam na Urhu in se srečali na prijateljskem sprejemu v krajevnih skupnostih. Srečanje je vse prehitro minilo, saj so se gostje že zvečer vrnili na Reko. Na postaji v Ljubljani so se poslovili pobratimi. Stiski rok in - nasvidenje na Reki!

FY

Gradnja mostu čez Savo pri Iskri na Laborah lepo napreduje. Visoki nosilni stebri so že zabetonirani in nanje delavci polagajo jekleno nosilno konstrukcijo cestišča. Pred Iskro pa v teh dneh gradijo nadvoz, kjer se bosta križala Ljubljanska cesta in priključek za nov most.

Letošnji jubilanti dela

V petek, 13. 6. 1980 so se v prostorih gostinskega obrata Emonska klet zbrali delavci delovne organizacije Iskra-Avtomatika na letošnji podelitvi priznanj jubilarov dela. Priznanja dela so dobili delavci, ki 10, 20 ali 30 let združujejo delo v naši delovni organizaciji, oz. v SOZD Iskra. Le-ti so s svojim dolgoletnim delom prispevali k izgradnji in razvoju tako temeljnih kot delovne organizacije in s tem vztrajno gojili ugled in mesto, ki ga ima Iskra v slovenskem prostoru, je poudaril predsednik delavskega sveta Jože Radošević.

Slavljenice je v imenu kolegijskega poslovnega organa delovne organizacije pozdravil predsednik odbora Stane Preskar. Jubilarom se je zahvalil za trud in požrtvovalno delo, ki so ga v vseh teh letih vložili v svoje temeljne organizacije oziroma delovne skupnosti. Obenem je izrazil željo, da še v naprej s svojim delom prispevajo k čim boljšim delovnim uspehom Avtomatike...

Za 30-letno delo so prejeli priznanja naslednji delavci: Novak Marija, Modic Ladislav, Bolte Terezija, Prosen Alojz, Kodba Milena, Kobal Francka, Seliger Matija;

Za 20-letno delo so prejeli priznanja naslednji delavci: Luin Marija, Mohorčič Ana, Eržen Gabriella, Fister Zvone, Potokar Antonija, Kastelic Majda, Cimerman Stanislav, Bijek Ludvik, Bijek Amalija, Gorenc Julijana, Koprivnik Ivan, Starin Fani, Radošević Jože, Anžlovar Albina, Cvelbar Antonija, Mahkovic Cecilija, Okoren Alojzija, Pišek Franciška, Radojnjič Stanislava, Škulj Antonija, Smolič Jožica, Podlesnik Janez, Breceljnik Berta, Tavželj Jožefa, Kastelic Bernarda, Megled Ivana, Babič Marija, Babič Terezija, Francelj Marija, Gale Marija, Kastelic Marija, Žnidaršič Antonija, Petek Zlata, Smrke Antonija, Bizjan Dora, Kmetič Anica, Marinčič Margareta, Natlačen Vera, Peklaj Alfonza, Petek Stane, Škamperle Stane, Šporar Ivanka, Čampa Alojz, Jarc Marija, Kolenc Franc, Kurnik Albin, Zajc Vera, Porenta Marko, Omejc Janez, Štancer Vida, Luxa Marjan, Cener Željko, Močnik Alojz, Kolenc Anton.

Za 10-letno delo so prejeli priznanja naslednji delavci: Renninger Justina, Maier Marija, Kuhar Franc, Bučar Alojzija, Porenta Ljuba, Škof

Lojze, Zajc Valerija, Atanasov Risto, Konstantinovič Slavica, Obrčkal Irena, Jeklič Katarina, Kovač Marjan, Brulc Marjan, Vrabič Alojzija, Plestenjak Franc, Markač Andjela, Stepanovič Stevan, Trančar Josip, Topolovec Alenka, Kastelic Dragica, Smrekar Danica, Marn Ivan, Ciuha Avguštin, Makovec Jelka, Kulovič Milka, Virk Franc, Kuštrin Boris, Skočir Stefan, Avbelj Antonija, Bizjak Milena, Mehle Jožica, Kerin Jožefa, Seban Anica, Krajner Anica, Zupan Vlado, Leskovar Smilja, Rodič Katarina, Čebela Marija, Trpinc Marija, Pirc Karmen, Ravnič Helena, Škabar Stanislava, Škulj Marija, Zvonarek Marija, Ulčar Katarina, Vučkovič Ružica, Zupančič Marica, Antih Zdenka, Ostrman Dragica, Slatinšek Nada, Slejko Franc, Turnher Matjaž, Sever Cveta, Jakopič Anica, Andolšek Ana, Božič Anica, Jaklič Terezija, Jaklič Vida, Jerič Marija, Zabukovec Cirila, Levstik Nataša, Zupančič Olga, Medja Vida, Žnidaršič Marija, Mohar Nada, Novak Kristina, Zevnik Anica, Suštar Marija, Šinkovec Anica, Strnad Nada, Štih Marija, Glač Stanislava, Ahačevič Bernarda, Baloh Jože, Cergolj Jože, Kramžar Marija, Mihevc Vladimir, Srša Stjepan, Bišup Štefanija, Bolta Janko, Rjavec Nada, Gorjup Almira, Jelevčević Justina, Leban Marija, Lovrenčič Martin, Leskovar Stjepan, Obržar Katarina, Povše Danijel, Podbevšek Katarina, Sofronič Srbojčub, Šturm Zora, Veršič Zvonka, Vovk Tatjana, Vračar Terezija, Zajec Franc, Zakrajšek Jože, Kristofelc Marija, Bajuk Tomaž, Črmelj Blaž, Frantar Svetozar, Fischbacher Edvard, Fras Sergej, Grčar Janez, Kukovič Ivan, Lah Peter, Langus Danijel, Mlinar Vojko, Tekavec Franc, Kralj Milivoja, Kunaver Marija, Por Nada, Žugelj Lidija, Pogačar Ferdinanda, Samardžija Milan, Prokopčević Dušan, Adlešič Marko, Markovič Alenka, Cvelbar Darinka.

Š. D.

Sodelovanje in razumevanje

V četrtek, 12. junija se je skupina predstavnikov delovne organizacije Iskra-Avtomatika udeležila manjše slovesnosti v Vzgojnem zavodu Janeza Levca, namenjene odhodu v pokoj Antonije Koželj — vodje oddelka za delovno usposabljanje zmerno prizadetih otrok in mladine.

Čestitke in zahvala Antoniji Koželj.

Iskra Avtomatika, oz. še poprej TOZD TELA in omenjeni zavod sodelujeta že dobrih osem do devet let. Njihovo sodelovanje temelji na tem, da gojenci omenjenega zavoda opravljajo določena dela za proizvodne potrebe sedanje TOZD Sestavni deli in delovna sredstva. In v vsem tem času je bila eden od važnejših vmesnih členov sodelovanja tudi Antonija Koželj.

V krajšem govoru individualnega poslovnega organa TOZD Sestavni deli in delovna sredstva Venčeslava Kitaka je bilo poudarjeno, da smo v Avtomatiki ponosni, da smo na pobudo Antonije Koželjeve in z njeno pomočjo dokazali sebi in družbi, da so ti otroci prav tako koristni člani naše družbe, včasih še bolj, kot smo to mi, ki se imamo za normalne. Zato je tudi skupni trenutek odražal želje prisotnih, ki so se strnile v stavek: tovarišica Koželj, še vas bomo potrebovali, še bomo potrebovali vaš vzgled!

S počastitve jubilarov dela v Avtomatiki.

DO AVTOELEKTRIKA

PREDSEDSTVO KOOS AVTOELEKTRIKE

O stabilizaciji v Avtoelektriki

V petek, 13. junija so se zbrali v dvorani delavskega samoupravljanja v novogoriški Iskri — Avtoelektriki delegati predsedstva KO osnovnih organizacij sindikata te delovne organizacije.

Osrednja točka razprave je bila analiza finančnega stanja in likvidnost vseh TOZD in DO. O tem je zbranim delegatom spregovoril glavni direktor Avtoelektrike Jože Eržen, predložil pa je tudi vrsto ukrepov, ki sovpadajo z že sprejetimi sklepi samoupravnih organov.

Osnovne ugotovitve na tem področju so bile v tem, da je hitra rast delovne organizacije, predvsem v vlaganjih v modernejšo tehnologijo, substitucijo proizvodov, glede na potrebe trga, vse to smo dosedaj pokrivali z nekvalitetnimi sredstvi. Poleg te problematike se kaže problem v neenakomernih naraščanjih cen repromaterialom in surovinam, nasproti urejanju odnosov s proizvajalci v avtomobilski industriji.

Predlagani ukrepi posegajo v interna dogajanja v TOZD in DSSS,

kakor tudi na področje urejanja delovnih odnosov v avtomobilski industriji.

O celotni tematiki bodo še razpravljali samoupravni organi, vseh TOZD in DSSS, še posebej pa delavski svet delovne organizacije.

V nadaljevanju se je direktor TOZD — Inštitut za avtoelektriko Aleš Nemec seznanil s predsedstvom predlogu dolgoročne rešitve razvojnih dejavnosti v tej DO, delegati pa so obravnavali tudi predloge za predsednika in namestnika predsednika delavskega sveta DO, predsednika in namestnika predsednika izvršilnih organov DSDO, delegata v odboru delegatov podpisnic samoupravnega sporazuma o združevanju dela in sredstev za uresničevanje razvojnih programov organizacij združenega dela SOZD Iskra in delegata za usklajevanje postopka sprejema samoupravnega sporazuma o temeljnih planih SOZD Iskra za srednjeročno obdobje 1981–1985.

M.R.

Mednarodni sejem orodnih strojev in orodij v Zagrebu—BIAM '80

(Nadaljevanje s 3. strani)

pohvalne besede o razstavnem prostoru, o organizaciji in prikazanem programu pa naj si bo od obvezne strokovne literature (prospekti) do pripravljenosti strokovne obrazložitve številnim obiskovalcem in izvedbi ankete, ki sta jo dekletki iz službe za raziskavo trga (Iskra Commerce) pridno izvajali med vsemi, ki so se zanimali za Iskrin program. In ne samo za njen program, tudi za bodočo usmeritev strojegradnje, ki pa bo in mora izhajati iz točno opredeljenega mesta v razvojnem in proizvodnem programu Avtomatike. To, da je Iskra Avtomatika s prikazanim programom tržno konkurenčna, dovolj govorljivo povedo tudi besede Rade Balabana, direktorja tehničnega sektorja SOZD Jelšingrad iz Banjaluke:

„Iskra je bila na področju strojegradnje vseskozi prisotna, morda zaradi različnih okoliščin ni bila pri-

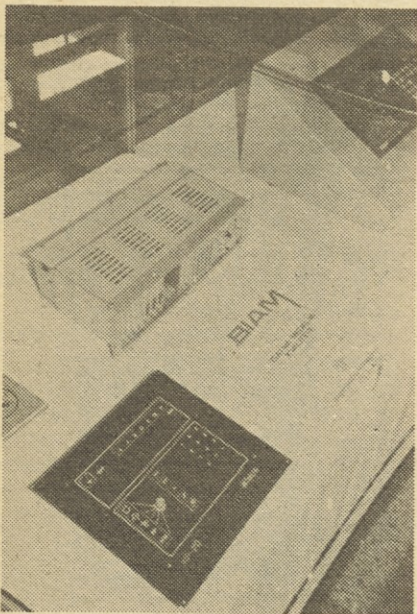

Rade Balaban, direktor tehničnega sektorja v SOZD Jelšingrad.

uporabnikom orodnih strojev ponudila izpopolnjeni sistem upravljanja kar daje strojem dosti večjo stopnjo sigurnosti in natančnosti delovanja ter povečuje njihovo produktivnost. Na vpeljavi omenjene tehnologije so temeljili tudi naši razgovori, kakor tudi razgovori ostalih proizvajalcev (Pobeda, Ada) z vašo delovno organizacijo in sicer predvsem v tem smislu, da bi v smeri nadaljnega sodelovanja, ki se je dosedaj odvijalo na odgovarjajoči ravni Iskrine aplikacije vgradili v naše stroje.

Menim, da se moramo v sedanji gospodarski situaciji predvsem zavedati sledečega: Biam pomeni ponudbo in prikaz nadaljnje možnosti razvoja orodnih strojev in orodij, ki skupno predstavljajo osnovo v uspešnem delu in razvoju jugoslovanske strojegradnje. Predvsem pomeni domačo ponudbo, ki jo moramo izkoristiti v tem smislu, da bomo še tiste podsklope in elemente, ki smo jih doslej uvažali zamenjali z domačimi izdelki. Hkrati pa pomeni tudi pobudo za čim bolj intenziven domač razvoj. Kajti če kasnimo v razvoju orodnih strojev in orodij, ki neposredno proizvajajo tudi same sebe, potem kasnimo tudi v veliki večini celotne industrije.“

Š.D.

Zlata medalja za Iskrino napravo NP-70

sotna v takšni meri, kot odgovarja to njenim možnostim. Na letošnjem Biamu se je Iskra uvrstila med razstavljalce modernih eksponatov z numeričnim upravljanjem. Kar z drugimi besedami pomeni, da je tržišču,

Generalni direktor Mašinosaveza - Lazar Bojčetić na ogledu

Mesec inovacij — izziv zaposlenim

Pred nekaj dnevi me je na eni izmed novogoriških ulic ogovoril znanec: „Sliši sem, da ste v Iskri proglasili junij za mesec inovacij. Veš, močno me zanima, kaj od tega pričakujete, saj delam tudi jaz v naši DO na tem področju“. Žal, znanec nisem vedel kaj prida povedati, zato sem zaprosil „odgovornega“ v Avtoelektriki, to je Peter Širok, vodjo študija dela, da mi pomaga odgovoriti znanцу. Njegove odgovore pa sem zabeležil tudi za vas, bralce glasila „Iskra“.

Koliko koristnih predlogov in izboljšav ste prejeli lansko leto v mesecu inovacij?

V letu 1979 smo prejeli kar 107 predlogov. Med njimi sicer ni bilo kakšnega izuma, bile pa so tehnične izboljšave, koristne rešitve in umestna opozorila. Največ predlogov po temeljnih organizacijah smo dobili iz TOZD VZ — 21, sledijo pa DES — 20, Žarnice — 18, GE — 13, AET — 11, MZ — 10, VT — 7, iz TOZD Odlitki 6 in iz DSSS en predlog. Skupen prihranek v lanskem letu je bil kot „posledica“ inovacij 4.633.170,00 din, za to višino prihranka pa je bila izplačana odškodnina v višini 230.660,75 din.

So uspehi lanskega leta privedli komisijo za inovacije, da je tudi letos proglasila junij za mesec inovacij?

Vsekakor so nas tudi uspehi iz prejšnjih let privedli do tega, da smo se odločili, da bomo vsako leto uvedli stalno obliko vzpodbujanja k razmišljanju delavcev o inoviranju, to naj bo mesec inovacij. Samo s to obliko vzpodbujanja pa seveda še nismo zadovoljni. Poskušamo iskati še druge nove poti.

V bodoče nameravamo izvesti:

— najmanj enkratno inventarizacijo poslovnoproizvodne problematike in natečaj za reševanje slednje v okviru akcije „mesec inovacij“

— ustanovitev aktiva inovatorjev za skupnost TOZD iz Nove Gorice

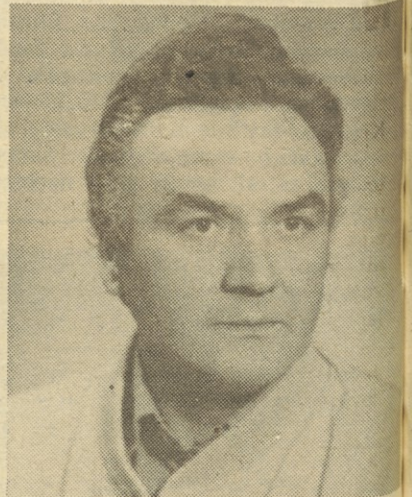
— razstavo inovacij in v okviru te podelitev priznanj

— organizirati občasna predavanja o vlogi in pomenu množične inovacijske dejavnosti v delovni organizaciji

— stalno iskanje novih načinov vzpodbujanja.

Kaj lahko pričakujemo od letošnjega meseca inovacij?

Od meseca inovacij „junij 80“ pričakujemo novih predlogov in novih prihrankov, ki jih ravno v tem obdobju tako potrebujemo. Skratka tudi inovatorji bodo dali svoj prispevek k stabilizaciji.

Peter Širok

Je po vašem mnenju dovolj predlogov, izboljšav, prihrankov glede na število zaposlenih v naši DO?

Glede na ostale DO je pri nas ta dejavnost sorazmerno dobro organizirana. In prav zato tudi toliko predlogov! Kljub temu pa še nismo povsem zadovoljni. Poglejmo tole: osnovna dejavnost razvojnika je inventivna. Tudi tehnologi ne smejo zaostajati. V proizvodnji je osnovna naloga izvajanje predpisanih nalog. Mi pa želimo, da imamo poleg normalno legaliziranih razvojnih in tehnoloških še kot potencialne možne vse delavce, ki so kakorkoli vključeni v delovni oz. poslovni proces. Trdim namreč, da je to področje neizčrpno, le živeti je treba z delovno organizacijo, živeti z delom in ideje se ob tem same porodijo.

Slišati je, da se rešitve nekaterih izboljšav podane s strani delavcev vlečejo že zelo dolgo. Je to res?

Tega ne morem zanikati. Navedel pa bom nekaj razlogov, zakaj pride do tega neljubega čakanja. Po eni strani se borimo za čimveč predlogov, išče mo motivacije in poti spodbujanja. Ko pa proces steče, se pojavi zastoj.

(Nadaljevanje na 5. strani)

Uresničevanje obrambnih in varnostnih priprav v Elektromehaniki

V letu 1979 je prišlo na področju SLO in družbene samozasčite do bistvenih premikov pri podružbljanju obrambnih in varnostnih priprav v DO, samoupravnih interesnih in krajevnih skupnostih ter družbenopolitičnih organizacijah in društvih. Podružbljanje na teh področjih je plod kontinuiranega večletnega dela delovnih ljudi in občanov v enotah teritorialne obrambe, civilne zaščite, narodne zaščite in na področju družbene samozasčite.

Tudi Elektromehanika je tako kot nekatere druge OZD napravila prenos pri načrtovanju obrambnih in varnostnih priprav. Informiranje, osveščanje, odločanje in izvajanje nalog s tega področja, prav tako pa tudi materialne, finančne in kadrovske potrebe in možnosti za proizvodnjo in storitve v vojnih razmerah so se prenesle v temeljne organizacije združenega dela.

V TOZD so bili imenovani komiteji za SLO in DS, ki skrbijo za idejnopolično, obrambno in družbenopolitično vzgojo, sprejemajo obrambni načrt, skrbijo za vgrajevanje obrambnih potreb v razvojne načrte, pripravljajo in izvajajo ukrepe za zaščito in reševanje ob vojnih akcijah, ocenjujejo enote CZ in NZ in opravljajo druge naloge s področja SLO. Istočasno so potekale priprave razvoja LO in DS za

naslednje srednjeročno obdobje 1981–1985.

Delavski sveti temeljnih organizacij imajo predlog samoupravnega sporazuma o temeljih plana za dejavnost v izrednih razmerah, s katerim se določajo medsebojne pravice in obveznosti do družbenopolitičnih skupnosti v času neposredne vojne nevarnosti in v vojni. Izdelani so tudi srednjeročni načrti potrebnih finančnih sredstev za financiranje LO in DS v TOZD. Z njimi se predvidijo potrebna finančna sredstva za vzgojo in opremo pripadnikov enot CZ in NZ, dopolnitev opreme in za adaptacijo zaklonišč. V skladu s priporočilom republiških organov za LO in DS bodo delovne organizacije načrtovale za omenjene dejavnosti 0,25 % od bruto osebnega dohodka na zaposlenega v letu 1979. Sredstva bodo zagotovile temeljne organizacije glede na število zaposlenih, zbirala in koristila pa se bodo postopno.

Učinkovitost delovanja enot CZ in NZ DO bomo zagotovili s povečanjem števila članov ter z množičnim usposabljanjem in opremljanjem enot. V enote CZ in NZ bodo v letošnjem letu vključene tudi ženske, novi člani enot CZ pa bodo obiskovali splošne in strokovne tečaje.

Andrej Pagon

Ali je naše podjetje pripravljeno na revolucijo v elektroniki?

Uspeh, ali neuspeh podjetja, povečanje, ali zmanjšanje števila delovnih mest, možnost izvoza, konkurenčna sposobnost v odvisnosti od tehnološkega razvoja prinašajo razna recesijska dogajanja v podjetju, ki so zanimiva posebno na področju elektronike.

Mikroelektronika pretresa temelje tehničnega razvoja. Zakaj se razvoju elektronike daje tak pomen?

Od leta 1960 se je odvijala tehnika tako imenovanih integriranih vezij. Bistvena

odkritja na tem področju so napravili v ZDA, kjer je industrijski razvoj največji. Gonilna sila tega razvoja so bili programi za osvajanje vesolja in vojaški interesi.

Integrirana vezja so izdelki, v katerih so elektronske komponente — v glavnem tranzistorji — sestavljeni v istem osnovnem materialu in so za posebne funkcije povezani med seboj. Bistveno je, da je lahko veliko število integriranih vezij z njihovimi komponentami in kovinskimi vezmi sestavljeno v eni delovni operaciji. Razvoj te tehnike

ima dve osnovni značilnosti in sicer tehnično možno kompleksnost vezja ter ceno.

Razvoj kompleksnosti integriranih vezij predstavlja število elektronskih komponent (tranzistorjev), ki jih lahko ima integrirano vezje. To je po letu 1960 v bistvu eksponentialno naraščalo in se je vsaka 3 leta podvojevala.

Vezja s 500 do 10.000 tranzistorji imajo elektronske ure. Žepni elektronski računalniki imajo 15.000 do 30.000 tranzistorjev. Komericalni mikroprocesorji (8 bit) so imeli 6000 do 10.000 tranzistorjev. V razvoju so 16 bitni mikroprocesorji, ki bodo imeli 25.000 do 60.000 tranzistorjev. Najbolj komplicirana današnja vezja so polvodniški zbiralniki (Speicher), ki imajo število tranzistorjev velikostnega reda 100.000.

Po določenih znakih bi lahko sklepali, da se bo to naraščanje v prihodnosti upočasnilo. Po drugi strani pa je znano, da gredo fundamentalne tehnološke raziskave naprej svojo pot. Tu se omenja posebno fotolitografija, torej tehnika, s katero bodo obvladali geometrijo in kovinska vezja tranzistorjev. Doslej so tu uporabljali fotografske metode za vidno svetlobo. Najmanjše dimenzije, ki jih obvladajo s to metodo, so okrog 2-4 um. Očitno se to približuje fizikalnim mejam rešitev z optičnimi metodami.

Da bi dosegli še manjše strukture, bodo v nekaj letih uporabili elektronske ali rentgenske žarke. Praktično bo to pomenilo, da bo mogoče izdelati strukture pod 1 um. Tako bo možno delati še kompaktnejša vezja in bo možna kompleksnost integrirane vezja presegla 1 milijon tranzistorjev.

Upravičena so vprašanja v tej zvezi — kaj bomo delali s tako kompliciranimi vezji. Kakšna bo njihova domnevna uporabnost, kako bodo ta vezja za nadomestno uporabo zasnovana? Ne predstavljamo si izizivanja potencialnega uporabnika, ki bi to tehnologijo koristil za nove ali izboljšane izdelke.

Zelo važen je tudi razvoj cene teh izdelkov. Po nekem časovnem razdobju se kaže eksponentialno padanje cen teh proizvodov okrog 30-40 % letno, ki se končno ustalijo na neki ravni, ki je pod velikostnim razredom začetne cene.

Poglejmo še enkrat dejstvo, da tehnični razvoj (kompleksnost) in razvoj cene okarakterizira eksponentialna funkcija, s katero matematiki ponazarjajo naravni nezavirani razvoj. Če bi se bližali mejam naravnih zakonov, bi bila rast zavirana in bi končno prenehala. Še vedno pretežno eksponentialni potek pa nam pušča domnevo, da smo še vedno relativno daleč od fizikalnih meja, zato je pričakovati nadaljnji dinamični razvoj integriranih vezij. Skicirani proces razvoja nam ponuja nauk, kako pretežno industrijske raziskave in razvoj vodijo k boljšim postopkom, izboljšanim strojem in materialom.

Rezultat tega spoznanja ni samo sposobnost izdelave kompleksnejših vezij, ampak tudi sposobnost dane izdelke proizvajati vedno kvalitetnejše in v vedno večjih serijah. Zato padajo stroški izdelave na en izdelek. Prodajne cene bodo nižje, tržišče bo večje. Znani gospodarsko inovacijski kolos se vrta dalje.

Uporabniki elektronike imajo neslutene možnosti. Vedno znova se potrjuje široka uporaba elektronike. Osnovna utemeljitev je podana v zgoraj skiciranih eksponentialnih krivuljah. Tehnična sposobnost (kompleksnost) in cene, ki se spreminjajo za velikostne razrede, peljejo naravnost k temu, da dozdnevno nemogoče postaja mogoče. Pri praktičnih primerih lahko navedemo dve kategoriji izdelkov in sicer: novi izdelki — n.pr. računalniki vseh vrst, avtomati, banke podatkov, elektronske igre, elektronski slovarji, medicinski aparati itd.

Posebno važna pa je druga kategorija, kjer znani izdelki dobijo novo podobo — n.pr. gospodinjski stroji z novimi možnostmi in enostavnejšim poslovanjem zaradi vgrajenega elektronskega krmiljenja. Nadalje orodni stroji, ki delajo samostojno zaradi numeričnega programskega krmiljenja, optimizirani postopki in procesi, ki se tekoče optimizirajo, avtomobili z elektronskimi kontrolnimi in varnostnimi napravami, elektronske ure, merilni instrumenti z neko mero „grajene inteligence“ itd. Ta kategorija — znani proizvod plus elektronika — dobiva poseben pomen. Industriji znani izdelki morajo vključevati elektroniko, če hočejo ostati konkurenčni.

Zgoraj načeti problemi zagotovo sodijo v skupino industrijskih raziskav in razvoja izdelkov. Raziskave in razvoj industrijskih izdelkov morajo biti stalna aktivnost, ki zagotavlja varno prihodnost, ne pa samo aktivnost, ki se zažene v tek pri vsaki krizi.

Zapis je izvelek iz članka v reviji Management Zeitschrift — 5—1980 Zuerich. Ugotovitve v njem so zagotovo zanimive tudi za nas.

S.S.

Sodelavci iz polirnice in površinske obdelave v TOZD TEA so se ob odhodu v pokoj poslovili od svojega delovnega tovariša STJEPANA LEGARJA, ki je več kot 25 let prizadevno in vestno opravljal dela in naloge v Iskri.

V maju smo se v TOZD TEA — v delavnici za obdelavo delov poslovali od sodelavca POLDA GRILA, ki je odšel v zaslužni pokoj. Z njim smo preživeli lepe in težke čase na poti našega razvoja. Ob tej priložnosti mu iskreno želimo, da prihodnja leta uživa v zaslužnem počitku. Polde GRIL se ob slovesu zahvaljuje za darila in tople besede ter želi vsem bivšim sodelavcem nove delovne uspehe.

Pred kratkim je po 29. letih marljivega in vestnega dela v naši TOZD TSD odšel v pokoj IVAN BAJŽELJ — vodja delavnice duroplastov. Sodelavci smo mu izročili spominska darila in mu zaželeli vse najlepše v zaslužnem pokoju. Za vse želje in darila se je zahvalil in zaželel kolektivu še naprej plodno delo in dobro gospodarjenje.

SPODBUDI ZA USPEŠNEJŠE VARSTVO PRI DELU V ELEKTROMECHANIKI

Za prizadevanje na področju varstva pri delu v organizacijah združenega dela so vedno najbolj pomembna spoznanja delavcev o tem, kakšno varstvo pri delu imamo in kakšno želimo doseči. Hkrati pa so vedno pomembne tudi spodbude „od zunaj“, predvsem hotenja širše družbene skupnosti na tem področju pa tudi dosežki v posameznih strokovnih vejah, ki se vključujejo v dejavnost varstva pri delu.

V tem času so v našo delovno sredino pljusnile prve vesti o devetem svetovnem kongresu za preprečevanje nesreč pri delu in poklicnih obolenj. Ogledimo si njegove najbolj jedrnatne zaključke: varstvo pri delu je sprejeto kot nujnost sodobne družbe; za učinkovito varstvo pri delu je potrebno kolektivno delo ob sodelovanju vseh zainteresiranih; za odpravljanje izvorov in vzrokov nevarnosti je treba razvijati interdisciplinarno raziskovalno delo; informiranje in izobraževanje v zvezi z varstvom pri delu je potrebno na vseh izobrazbenih stopnjah in za vse profile, ki sodelujejo pri delu; vzlic doseženim stopnjam pri urejanju delovnega in širšega okolja so na področju varstva pri delu pred nami še velike naloge.

V letošnjem letu v naši samoupravni družbi hkrati nastopata kar dve pomembni spodbudi. Ukrepi gospodarske stabilizacije so pred delavce postavili med drugim tudi vprašanje, kako je z izkoriščanjem delovnega časa in v zvezi s tem, kako je z bolezensko odsotnostjo z dela. Tako so se v marsikateri sredini ustavili pri razlogih za visoko bolezensko odsotnost z dela in ocenjevali tudi kako je razvita posebna dejavnost varstva pri delu. Druga letošnja širša družbena spodbuda pa so aktivnosti za oblikovanje in sprejemanje srednjeročnih planov. Pri pripravi najpomembnejšega dokumenta — samoupravnega sporazuma o temeljih plana pa se kažejo precejšnje praznine prav pri širšem socialnem kompleksu, kamor štejejo tudi velik del varstva pri delu.

Ohrabrujoči in spodbudni so prvi znaki o prizadevanju za varstvo pri delu na ravni SOZD Iskra. Sklep delavskega sveta o imenovanju posebnega (koordinacijskega) odbora za varstvo pri delu in humanizacijo dela je tudi odsev razmer in potreb v temeljnih organizacijah. Koordinacija dejavnosti na področju varstva pri delu bi bila lahko zelo dobra „zunanj“ spodbuda prizadevanjem v temeljnih in delovnih organizacijah.

Varstvo pri delu je ena izmed najbolj sestavljenih in povezanih funkcij, za katere velja, da morajo biti organizirane na vseh ravneh organiziranih združenega dela. Čeprav o obsegu dejavnosti (v zakonsko določenem okviru!) odločajo delavci v temeljnih organizacijah, je smotno, racionalno in ekonomično, da se vrsta aktivnosti odvijajo na ravni delovne organizacije. Za to smer smo se v Elektromehaniki odločili že l. 1975. Zato je tudi že čas, da poleg sistema varstva pri delu v temeljnih organizacijah končno oblikujemo še sistem varstva pri delu delovne organizacije. Samoupravni sporazum o skupnih osnovah varstva pri delu bi bil lahko močna spodbuda za hitrejši in učinkovitejši oblikovanje varnega delovnega okolja in delovnih razmer v posameznih temeljnih organizacijah.

V čem so torej razlogi za sprejetje samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah varstva pri delu v Elektromehaniki?

1. Prvi razlog je nadaljevanje z normativno ureditvijo varstva pri delu tudi na ravni delovne organizacije. To se je pokazalo za koristno že v preteklem obdobju. Še bolj pa bo pomembno v prihodnje. Elementi varstva pri delu bodo naprimer vključeni v planske dokumente za naslednje srednjeročno obdobje. Za to pa je treba opredeliti in sprejeti skupne osnove dejavnosti varstva pri delu.
2. Drugi razlog je popraviti pomanjkljivosti v dosedanjih normativni ureditvi varstva pri delu, ki se kaže v tem, da funkcija varstva pri delu in organizacijske oblike te dejavnosti niso bile dovolj dobro opredeljene v samoupravnem sporazumu o združitvi v delovno organizacijo, v statutu delovne organizacije in v vrsti drugih samoupravnih splošnih aktov.
3. Tretji razlog je vskladiti dosedanje normativno ureditev varstva pri delu z določili zakona o združenem delu. Predvsem „opravljanje dejavnosti organizacije še ni tako organizirano“, da bi bila zagotovljena varnost pri delu, da bi se izvajali potrebni ukrepi varstva pri delu in varstva delovnega okolja ipd.
4. In ne nazadnje naj bi samoupravni sporazum o skupnih osnovah za varstvo pri delu povezal vse dejavnosti za novo, širšo humanizacijsko usmeritev varstva pri delu v učinkovit sistem, ki bo dajal najboljše rezultate.

Menim, da je dovolj razlogov in spodbud za izvedbo tistega, kar so načrtovalci dela samoupravnih organov programirali že za zadnje mesece preteklega leta — za obravnavo in sprejem sprememb in dopolnitev dosedanjega samoupravnega sporazuma o varstvu pri delu Elektromehanike.

P. Polak

DO AVTOELEKTRIKA

Mesec inovacij — izziv zaposlenim

(Nadaljevanje s 4. strani)

Krivo lahko iščemo na več naslovih.

Ko prejmemo uporabno inovacijo, jo je potrebno najprej preučiti pri ustreznih strokovnih službah. Inovacijo obravnava tudi komisija in ustrezní samoupravni organi. Seveda mine včasih dlje časa tudi zaradi možnosti izračuna letnega prihranka.

Tudi nekateri vodilni delavci se včasih nerazumljivo obnašajo in tako zavirajo rešitev inovacije. Pri inovaci-

jah, ki zadevajo večji poseg v stroj ali novo orodje, pa je tudi treba dlje časa čakati. Problematika izdelave novih orodij pa je nam vsem dobro poznana. V zadnjem času nas tare velik problem ustreznega kadra, saj nam manjka prav na tem področju strokovnjakov, ki bi inovacije vodili in jih reševali. Seveda to ne sme biti ovira in bo delo na tem področju kljub temu potekalo po predvidenih načrtih. Seveda pa bomo v najkrajšem času poskrbeli za ustrežno zasedbo teh del, oz. nalog.

M.R.

Polletni obračun mladinskega dela

Z namenom, da bi pregledali mladi v novogoriški Avtoelektriki dosedanje delo in podali obračun o uspehih in neuspehih akcijah, ki so jih začrtali v začetku leta ter se dogovorili o nekaterih vprašanjih skupnega pomena za nadaljnje aktivnejše delovanje, so se zbrali v petek, 13. junija, v dvorani delavskega samoupravljanja na polletni konferenci koordinacijskega sveta OO ZSMS.

Konference so se udeležili tudi predsednik mladih SOZD Iskra Avguštin Ciuha, sekretar mladih pri občinski konferenci Nova Gorica Lado Orel, sekretar ZK tovarne generatorjev in elektronične Matej Bizjak in predstavniki karavle Lokvic na Krasu.

Po izvolitvi delovnega predsedstva, za predsednico so izvolili Karmen Petrovičič, je podal sekretar mladih Aleksander Miljavec polletno poročilo o dosedanjem delu. V tem obdobju so se mladi v Avtoelektriki srečevali z vrsto težav. Kot smo že poročali, ji odšel na novo delovno dolžnost izven DO njihov sekretar, predsednik je bil z rednim delom prezaseden, zato so izvolili novega, le-ta pa je odšel že po

enomesečnem plodnem delovanju na odsluženje kadrovskega roka.

Vse to in vrsta drugih objektivnih težav je nekoliko zavrla delo mladih. Akcije so sicer tekale, vendar je bilo opaziti pomanjkanje „moči“ v samem vrhu mladinskega vodstva.

Poslej bo sigurno bolje, saj so mladi potem, ko so slišali poročila o delu iz vseh 11 osnovnih organizacij (manjkali so le mladi iz tovarne odlitkov), in po živahni razpravi na poročila, izvolili novega predsednika, novega sekretarja in novega komandirja pohodne čete.

Poslej bo mlade v novogoriški Avtoelektriki vodil predsednik Aleksander Miljavec (dosedanji sekretar), za sekretarja so izvolili Vojka Velikonjo (dosedanjen komandirja pohodne čete), za komandirja pohodne čete pa so izvolili Borisa Jeriča, člana predsedstva KS iz tovarne generatorjev in elektronične.

Novemu vodstvu mladih v Avtoelektriki želimo veliko uspehov in izpeljavo vseh akcij, ki so skupnega pomena za delovanje in življenje mladinske organizacije.

M.R.

**Dopisujte
v naše
glasilo**

Pred razpravo

Na pobudo sindikata Delovne organizacije, ki je sprejel odločitev o razpravi in ovrednotil pomen predloženih osnutkov samoupravnih sporazumov, je bil v ponedeljek 16. junija v Škofji Loki sklican sestanek vseh tistih, ki bodo sodelovali pri vodenju razprav v TOZD.

Osnutke samoupravnih sporazumov o skupnih merilih in osnovah za razporejanje čistega dohodka in delitvi sredstev za osebne dohodke in skupno porabo v SOZD Iskra je obra-

ložil predstavnik DO ZORIN. Udeležba je bila številna, saj so pripravili na pričetek najširše razprave o teh dokumentih prisostvovali vsi predstavniki OO sindikata, sekretarji TOZD in ostali, ki bodo po sindikalnih skupinah vodili razprave.

Sestanek, ki je omogočil natančen pregled bodočih nalog najodgovornejših sindikalnih delavcev TOZD, je brez dvoma postavil trdne temelje za res kvaliteten in najširši razpravo v vseh delovnih skupinah, nosilci razprav pa so se dodobra seznanili z vsebino vseh predloženih sporazumov.

SF

S seje DS Široke potrošnje

Sestanek odbora za razvoj samoupravljanja.

V sredo 11. junija sta bili v Škofji Loki dve ustanovitveni seji odborov delavskega sveta. Prvi je bil sestanek odbora za razvoj samoupravljanja, drugi pa sestanek odbora za gospodarjenje.

Odbor za razvoj samoupravljanja je obravnaval predlog samoupravnega sporazuma o medsebojnih odnosih, skupnem sodelovanju, pravicah, obveznostih in odgovornostih med TOZD Prodaja in drugimi temeljnimi

organizacijami v sestavi DO, odbor za gospodarjenje pa je obravnaval poročilo o poslovanju delovne organizacije v prvem trimesečju letošnjega leta.

Na sestankih so izvolili tudi nove predsednika odborov. V naslednjem mandatsnem obdobju bo odboru za razvoj samoupravljanja predsedoval Marjan Šmid (TOZD Elektromotorji, Železniki), odboru za gospodarjenje pa Albin Pahor (TOZD Prodaja, Ljubljana).

SF

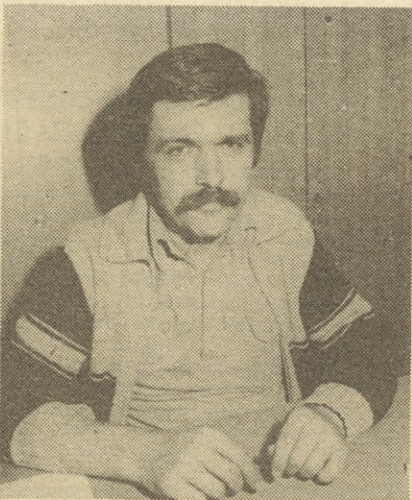
TOZD MONTAŽA, IDRİJA

Osrednja pozornost proizvodnim problemom

Delo komunistov v vsaki temeljni organizaciji je neločljivo povezano z delom organizacije. Zlasti v letošnjem obdobju, ko je preskrba z repromateriali marsikje problematična – to seveda velja tudi za Montažo elektromotorjev v Idriji – komunistom dela ne zmanjka. Vsak sestanek in tudi delo vsakega člana ZK ima v ospredju vprašanje – kako čimbolje delati.

Sekretar OOZK v idrijski Montaži elektromotorjev Miloš Šturm meni, da so vprašanja, ki so kakorkoli povezana s problematiko proizvodnje, avtomatično v ospredju njihovega dela in prizadevanj. Seveda je še vrsta drugih vprašanj, ki se jim komunisti ne morejo izogibati. Gre za idejnopolično usposabljanje članov, sprejemanje novih, oz. evidentiranje in spremljanje kandidatov za sprejem v članstvo ZK, sodelovanje z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami, ki v TOZD delujejo.

Poudarek dela, kot smo že zapisali, je v spremljanju ekonomičnosti, racionalnosti, skratka uspešnosti proizvodnje. V zadnjem času, ko je nadaljnji razvoj idrijske TOZD odvisen od

Miloš Šturm.

uspešne razrešitve začete investicije, so komunisti skupno s člani ostalih DPO sprejeli odločitev, da je potrebno investicijo izpeljati do kraja in jo za potreben obseg sredstev razširiti. Kolebanja tu ni bilo, saj so bili delavci enotnega mnenja, da je uspešna izpeljava investicije osnovni pogoj za nadaljnje delo te TOZD.

V preteklih mesecih so člani OOZK v Spodnji Idriji sprejeli medse 4 nove člane, trenutno pa imajo eviden-

V sredo, 11. junija, so delavci Skupnih služb Široke potrošnje glasovali za sprejem samoupravnega sporazuma o dodeljevanju stanovanj in stanovanjskih posojil. Predlog sporazuma je bil pripravljen februarja letos, komisija pa je na osnovi pripomb iz razprave predlog dala na referendum. Udeležba glasovalcev, ki so soglasno sprejeli predloženi dokument, je bila zelo visoka, točneje 84,84 %.

Istega dne so se zbrali delavci DSSS na zboru delovnih ljudi, obravnavali pa so problematiko drsečega delovnega časa. S tem v zvezi so sprejeli tudi sklep o dopolnitvah organizacijskega predpisa, ki ureja način evidence prisotnosti na delu.

tiranih še nekaj novih. Pravijo, da bi morali na tem področju še bolj okrepiti sodelovanje zlasti z ZSMS, ki se vse premalo zaveda svoje vloge pri „kovanju“ bodočih komunistov.

Idejnopoličnega dela v Idriji ne zanemarjajo. Pred kratkim so pripravili več predavanj s področja zgodovine marksizma, razvoja socialistične revolucije in samoupravljanja, nekateri člani so vključeni v dopisno marksistično izobraževanje, nenehno pa si prizadevajo za usposabljanje novo-sprejetih članov ZK.

Tudi naloge, ki jih bodo idrijski komunisti reševali v bodoče, se ne bodo dosti razlikovale od sedanjih – veliko zadolžitev jim bo prinesla že sama realizacija investicije, ki bo sedanjemu tovarno okrepila za več kot 100 novih sodelavcev, hkrati pa bo močno dvignila dohodek. Prav zdaj se npr., pripravljajo na obisk Kardeljeve razstave v Novi Gorici itd., itd.

Fleischman

TOZD PRODAJA, LJUBLJANA

Reklamna akcija v Trebnjem

Delavci Iskre Commerce – TOZD Domači trg so v sodelovanju s TOZD Prodaja Široke potrošnje pripravili v sredo, 11. junija, v Trebnjem reklamno akcijo za predstavitev širokopotrošnih izdelkov. Demonstracija drobnih gospodinjskih aparatov in izdelkov za osebno nego je potekala v prostorih trgovine Kmetijske zadruge v Trebnjem, zanimanje obiskovalcev pa je bilo izredno veliko. Največ vprašanj so imeli kupci v zvezi s sesalniki, električnim nožem in brivnikom, zelo pa so jih pritegnile tudi demonstracije uporabnosti drugih izdelkov, namenjenih široki rabi.

Akcija je dosegla dvojni namen – neposrednim kupcem je približala Iskrine izdelke, na pomoč pa je prišlo tudi prodajalcev, saj se dostikrat ne znajdejo med množico novih

Nov obrat

Že nekaj mesecev je poteklo, odkar so se v Idriji odločili, da bo pričel z delom poskusni obrat v Vrsniku nad Idrijo. Delo je medtem že steklo, trenutno je na montiranju elektromotorjev zaposlenih 13 delavk. Prve izkušnje so obetavne, uspehi dela so vi-

soki, izmet izredno majhen (manj kot 1 %) tako, da v TOZD Montaža že razmišljajo o razširitvi. Dejstvo, ki bo pomembno tudi za uresničevanje idrijske investicije je, da v okoliških predelih še ni izčrpana vsa delovna sila. Obrat na Vrsniku hkrati predstavlja mnogo bližje pot na delo za okoliške prebivalce, je pa to tudi prvi tovrstni „podvig“ v okolici Vrsnika.

izdelkov. Ni potrebno posebej poudarjati, da v Trebnjem pričakujejo precejšen dvig prodaje Iskrinih širokopotrošnih izdelkov!

Na fotografiji je zabeležen obisk delavcev bližnje šivilske tovarne, ki so prišli na ogled demonstracije kar med malico!

DO ELEKTROZVEZE

Delo in načrti TOZD Usmerjene zveze

V UZ so z nabavo nove sodobnejše kontrolno merilne opreme prešli na višje kvaliteto proizvodnje. Vendar jih je ta korak stal dokaj drago saj je bila cena zanj dokajšen izpad proizvodnje v prvem četrtletju, posledica tega pa je precejšnje zaostajanje pri izpolnjevanju plana.

Glede na njihov proizvodni program visoko profesionalnih maloserijskih naprav z veliko udeležbo razvojno raziskovalnega dela, so takšne težave sicer dokaj razumljive, toda zaradi nezadostnih obratnih sredstev so zaradi izpada proizvodnje le nastale težave pri zadostnem dotoku sredstev. O teh problemih, kakor tudi o predvidenem izpolnjevanju plana v 2. četrtletju, smo se pogovorili z direktorjem te temeljne organizacije, mgr. Francem Čukom.

V začetku leta ste imeli precejšnje težave pri doseganju plana proizvodnje. Bi nam lahko povedali kaj o njih?

Ob koncu lanskega leta smo dobili novo sodobnejšo kontrolno merilno opremo in s pomočjo nje smo ugotovili, da so nam nekateri že proizvedeni izdelki kvalitetno nezadovoljivi v ekstremnih temperaturnih pogojih delovanja. Zato smo morali spremeniti tehnološke postopke kakor tudi poostri vhodno kontrolo.

Nadaljnji za nas precej pereč problem je nastal zaradi pomanjkanja repromateriala iz uvoza, saj nam je le-ta pošel že konec lanskega leta, ko smo izkoristili vse zaloge, nove količine pa smo dobili šele marca.

Torej to sta glavna vzroka za izpad prihodka in dohodka v naši temeljni organizaciji in s tem tudi naših težav v prvem četrtletju.

Omenili ste torej dva glavna vzroka izpada proizvodnje. Toda verjetno vas bremenijo še drugi vzroki, ki jih boste morali prav tako rešiti. Bi nam lahko povedali še kaj o njih?

Ob pripavi stabilizacijskega načrta smo ugotovili, da na nekaterih področjih lahko prihranimo precejšnja sredstva. Sprejeli smo ustrezne ukrepe in izvedba le-teh nam bo že v kratkem izboljšala naše poslovne rezultate.

Omenil bi predvsem, da je za nas precej obremenjujoče ker imamo z nekaterimi kupci še cene iz leta 1975. Nadalje bomo morali doseči dosledno

izpolnjevanje dobavnih rokov ter izvajati natančnejše priprave dolgoročnejših programov ter uvajanje novih izdelkov v proizvodnjo. Še posebej bomo zastavili vse moči, da bo vse izvedeno čim natančneje in da bodo tudi vse odločitve podkrepjene s potrebnimi predhodnimi analizami. K vsaki odločitvi želimo namreč pristopiti z najboljšo možno obdelavo podatkov in si tako prihraniti sicer morebitne težave.

Kakšne poslovne rezultate predvidevate v 2. četrtletju?

Pokazatelji kažejo, da bo drugo četrtletje za nas dosti bolj ugodno. Predvidevamo tudi doseganje letnega plana do konca leta, čeprav pa v drugem četrtletju le ne bomo mogli še nadoknaditi celotnega izpada iz prvega četrtletja.

Zanima nas tudi vaš srednjeročni

plan in investicije. Kako ocenjujete možnosti vašega nadaljnjega razvoja?

V pripravi imamo tudi srednjeročni plan, ki naj bi bil odsev potreb tržišča in naših možnosti. Tako zastavljene investicije v opremo in modernizacijo obstoječih kapacitet bi nam lahko zagotovile izredno hitro rast proizvodnje, ki bi jo naj v naslednjih petih letih povečali za cca. petkrat.

Trenutno smo v investicijskem razmahu in, ko uvajamo v proizvodnjo nove izdelke z novimi tehnologijami, se srečujemo z dejstvom, da si moramo nujno zagotoviti zadostne lastna sredstva, za udeležbo pri izvajanju investicij. To pa brez izpolnjevanja lastnega proizvodnega plana ne bo možno, se pravi, da je za nas izvrševanje plana bistvenega pomena, kot pa sem že prej dejal, nam vsi pokazatelji kažejo, da je tako zastavljene načrte tudi možno izvesti.

Boris Čerin

O poslovanju TOZD RZ

Med našimi TOZD, ki so imele v prvih mesecih letošnjega leta precejšnje težave z dotokom nujno potrebnih denarnih sredstev in z zagotavljanjem zadostnih količin repromateriala je bila tudi naša temeljna organizacija RZ. V razgovoru z Marjanom Kavalarjem smo dobili nekaj odgovorov na naša vprašanja o prej omenjenih problemih, kakor tudi o tekoči poslovni problematiki.

Kakšne poslovne rezultate ste dosegali v letošnjem letu?

Plan proizvodnje smo v letošnjem letu v glavnem uresničevali. Imeli smo težave z repromaterialom, ki nas še vedno spremlja, vendar smo se s prilagodljivostjo naših proizvodnih zmogljivosti uspeli doslej izogniti zastojem.

Precej več težav smo imeli s prodajo. Po planu bi morali lanskoletno presegati za 25 %, kar nam ni uspelo, saj smo v prvem četrtletju uresnili naš plan samo z 62 %, aprila 41 % in maja 157 %.

Iz navedenih podatkov je razvidno, da so bili prvi štirje meseci izredno slabi, v maju smo delno nadoknadili

zaostanek in v juniju bomo verjetno prav tako presegli 100 % tako, da bomo potem prvo polletje zaključili s 85 % uresničenim planom.

Prodajna realizacija je bila slabša predvsem zaradi neuresničenega plana prodaje zalog in ker nam je za proizvodnjo določenih izdelkov manjkalo nekaterih delov, ki niso bili pravočasno dobavljeni. Zaradi tega smo namreč proizvajali nedokončane izdelke, ki jih take nismo mogli prodajati.

Imate težave s prodajo svojih izdelkov?

Nekako 60 % naših izdelkov prodajamo brez problemov, ker imamo zanje stalne kupce ter utečen program in proizvodnjo. Težje je z ostalim delom našega programa, kjer se srečujemo z določenimi težavami. Tu bi omenil zahtevnost tržišča, stalno prilagajanje specifičnim potrebam kupcev in bolj kompleksne projektivne rešitve. Značilno za ta del našega programa je tudi to, da od sklenitve posla do realizacije preteče veliko časa zaradi izdelave projekta in vklju-

(Nadaljevanje na 7. strani)

Sindikat o dnevu Iskre in enotnem nagrajevanju

V sredo, 11. junija, se je v Žužemberku sestal Izvršni odbor konference sindikata DO Industrije elementov. Glavni točki sta bili proslava dneva Iskre in razprava o osnutku Samoupravnega sporazuma o delitvi dohodka, OD in skupni porabi v Iskri. Razprava je bila živahna, kot že dolgo ne in sprejeli so več konkretnih sklepov in priporočil.

O pripravah na proslavo dneva Iskre – dneva borca, ki bo 4. julija v Žužemberku, kjer domača Tovarna kondenzatorjev slavi dvajsetletnico dela, je poročal Jože Kocmur. Priprave potekajo po načrtu in večjih zapletov ni. Le Iskraši se prepočasi prijavljamo tako, da je odbor za pripravo proslave še vedno v negotovosti o številu udeležencev. Proslava bo zaradi stabilizacije enostavna, vsebinsko pa zelo bogata. Že prireditveni prostor, eden najlepših, če ne najlepši doslej bo zelo lepo urejen. Naš Marketing načrtuje ob glavni tribuni slovenski tradicionalni mlaj. Proslava bo v znamenju gesla: Iskra na Titovi poti. Po udarčku bomo dali tudi borbenim tradicijam teh krajev ob dnevu borca, zato bosta prišli na proslavo dve pohodni enoti mladih Iskrašev iz Ljubljane in domačih mladincev.

Tisk se izredno zanima za to proslavo, kjer bo govoril član predsedstva CK ZKJ Stane Dolanc in, ker je proslava v Suhi Krajini, ki ji zadnji čas naša skupnost namenja vse več pozornosti in pomoči za razvoj.

Razprava o osnutku Iskrinega

samoupravnega sporazuma o delitvi dohodka in osebnih dohodkov ter sredstvih za skupno porabo je bila zelo živa. V TOZD so enotni kriteriji nagrajevanja za vso Iskro doživeli vso podporo. Enotno vrednotenje dela bo zagotovilo enotnost nagrajevanja enakih in podobnih del in nalog. Tako bomo prišli do pravičnejše delitve, ki bo temeljila izključno na delu, kriteriji pa bodo postavljeni zelo strokovno in metodično, saj delo okrog priprav besedil in strokovnih kriterijev vodijo strokovnjaki DO Zorin.

Vendar so imeli delegati veliko lastnih pripomb, ki so jih dali sodelavci v sindikalnih skupinah naših TOZD. Predvsem so kritizirali preveliko teoretiziranje in učenjakarstvo. Metodologija je ponekod preveč strokovno pjasnjena.

Tako so nekje v TOZD zelo resno razpravljali o vrednotenju dela in nagrajevanju na treh „konkretnih“ primerih: vratar, violinist in pilot. Ugotovili so, da vratarja res imajo, ta pa je zaposlen pri Vamosti in ga tam ocenjujejo. V TOZD pa ni niti sledu o violinistu in pilotu. Najbrž bi strokovnjaki le lahko našli kak bližnji primer, saj menda vedo, kaj po naših tovarnah delamo in s čim se ukvarjamo.

Poudarili so tudi, da mora dobiti inovacijska dejavnost ustreznejše mesto in, da mora biti bolje nagrajevana, ker v sedanjem sistemu res ni posebne stimulacije za inovatorstvo in ustvarjalno delo. Zanimiva je bila pripomba enega izmed delegatov, da je

nagrajevanje preveč „tukleščeno“ v primež zakonov, predpisov in uredb. Tako ostane bore malo manevrskega prostora za resnično odločanje, kako naj bo kdo nagraden za konkretno delo v konkretnih okoliščinah.

Precej časa so posvetili tudi sanaciji TOZD Keamika in ugotovili, da se stanje izboljšuje in, da bo kolektiv, ki je rešil že večino razprtij, uspešno „izplaval“ iz težav, če bo nadaljeval z učinkovitimi ukrepi po sanacijskem načrtu.

Domenili so se tudi, naj bi se Izvršni odbor sindikata IEZE sestajal v bodoče vsakokrat v drugi TOZD, da bi tako bolje spoznali problematiko in delovne uspehe vse delovne organizacije IEZE.

F. Kotar Na seji Izvršnega odbora sindikata IEZE v Žužemberku.

TOZD KERAMIČNI KONDENZATORJI ŽUŽEMBERK

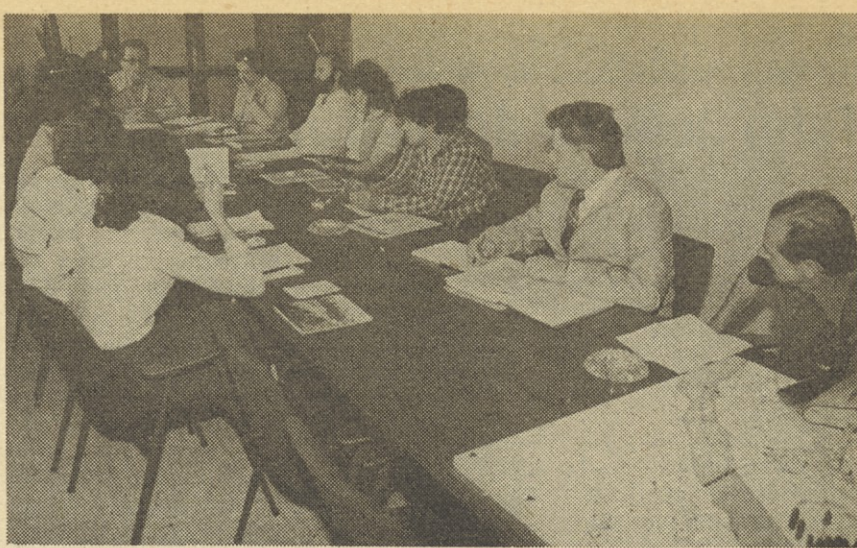
Dobri rezultati ob stabilizacijskem vedenju

V Žužemberški Iskri stabilizacija pravzaprav ni nič novega. Letošnji administrativni ukrepi jih niso prizadeli, saj so se že nekaj zadnjih let ob in po sanaciji obnašali na vso moč varčno in predvsem delavno. Strokoven in zagnan pristop k izboljšanju tehnologije in dosledno upoštevanje želja trga, so prinesli tudi dobre ekonomske rezultate. Tako kažejo tudi rezultati ob koncu maja.

„Ustaltivena prizadevanja v našem gospodarstvu in družbi niso za nas nič novega. Nasprotno. Ob našem stabilizacijskem obnašanju so se nam pridružili tudi v delovni organizaciji in poslovni partnerji,“ pravi direktor Dušan Lavrič. V Keramičnih kondenzatorjih so zadnja leta napovedali stroškom pravo vojno. Znižanje stroškov poslovanja pa je seveda pogoj, da se večja akumulacija in sredstva za razširjeno reprodukcijo.

V prvih letošnjih petih mesecih so dvignili fizični obseg proizvodnje za 42 % in celotni dohodek za 45 % nasproti enakemu obdobju lani. Dohodek ji bil od januarja do maja večji za 56 %, ob tem pa je bilo povprečno 3 % manj zaposlenih kot lani v istem obdobju. Ob vsem tem je seveda jasno, da so visoko dvignili produktivnost.

Žal pa so imeli precej težav pri izvozu, kjer sicer količine rastejo, za-

Na seji Izvršnega odbora sindikata IEZE v Žužemberku.

vesticijo v posodabljanje proizvodnega programa, ki bo s tehnologijo izdelkov in tehnologijo dela prinesel bistveno novo raven v proizvodnjo kondenzatorjev v Žužemberku. Kot mi vsi je tudi žužemberška Iskra na startu srednjeročnega obdobja 81-85 in je zato pomembno, iz kakšne pozicije lahko izhajajo. Seveda pa končno ni nepomembno, da v letošnjem, jubilejnem 20. letu dosežejo kulmen svojega dela, gospodarjenja in seveda finančnega učinka.

Podatki kažejo, da tega vrha ne bo težko doseči, saj so v prvi polovici leta dosegli solidno osnovo za nadaljnje delo v letošnjem jubilejnem letu. KF

TOZD UPORI ŠENTJERNEJ

Tehnologi za domači in tuji trg

Izvoziti skoraj tri četrtine svoje proizvodnje gotovo ni šala. To delajo že leta v šentjernejških Uporih. Svoje izdelke prodajajo po večini na konvertibilni trg, kjer je konkurenca močna, tako po kvaliteti kot tudi po ceni. Zato je pomembna tehnologija izdelkov in tudi tehnologija dela, saj ta pogosto omejuje cene končnih izdelkov. Prav zato šentjernejški tehnologom res ne manjka dela, zlasti ne ustvarjalnega.

Šentjernejški tehnologi ali bolje tehnologi v TOZD Upori so se že leta prizadevali, da bi izpopolnili proizvodni proces, ga poenostavili in racionalizirali. V veliki meri so pri tem uspeli, vendar z obstoječo opremo ni mogoče narediti vsega. Tehnologija v svetu se razvija in skokoma napreduje,

v Uporih pa že dolgo niso investirali, vsaj znatneje ne. Zao so tehnološki proces racionalizirali in posodabljali le v okviru majhnih možnosti, sami in to konstrukterji, tehnologi in domača prototipna delavnica.

Uvedli so precej avtomatike, tudi najzahtevnejše mehanike in elektrone, ki odlično služijo svojemu namenu. Tako so proizvodnjo povečali in praktično pocenili.

Tudi tehnologijo izdelka – svojega železnega programa niso pustili v nemar. Kolikor jim je strojna oprema dopuščala so ogljikov upor in njegove pozitivne lastnosti in tehnologijo dohnali, da se z njim mirno pojavijo na

(Nadaljevanje na 8. strani)

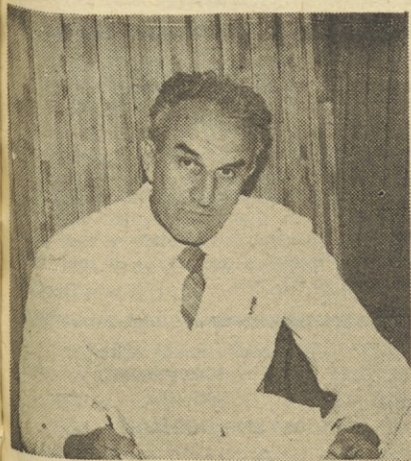
Iz montaže v Žužemberku.

DO ELEKTROZVEZE

O POSLOVANJU TOZD RZ

(Nadaljevanje s 6. strani)

čevanja posebnih izdelavnih kapacitet, ki so nujno potrebne za izpolnjevanje posebnih želja kupcev. Zaradi tega je tudi možnost zastojev pri taki proizvodnji veliko večja in kasnitve v dobavi dosti pogostejše.

Marjan Kavalir.

Kateri problemi so vas v tem času najbolj bremenili, oz. vas še bremenijo?

Tu je predvsem naša razdrobljenost po različnih lokacijah, zaradi česar je poslovanje neracionalno; nastajajo večji obratovalni stroški, učinkovitost kadrov je manjša, ker se podvajajo

delovne operacije in pa tudi razvoju je otežkočeno sodelovanje s proizvodnjo.

Nadaljnji problem, ki ga prav tako krepko občutimo je pomanjkanje kadra – še posebej na horjulski lokaciji, kjer primanjkuje predvsem tehnologov in kontrolorjev. Kljub vsem naporom nam teh vrzeli še ni uspelo zapolniti. Celo obratno, prišlo je do osipa. Prav tako potrebujemo več kadra v razvoju, predvsem za predvidene naloge v srednjeročnem planu, vendar zaradi neresenega financiranja nekaterih razvojnih nalog ne moremo tega uresničiti, zlasti ker obstoječi obseg proizvodnje ne zmore tega bremena.

Kakšne poslovne rezultate predvidevate v naslednjih mesecih in kakšen je vaš srednjeročni plan?

Predvidevamo, da bomo uresničili letni plan proizvodnje in tudi prodaje ter si tako omogočili izvajanje našega srednjeročnega plana, ki je zastavljen dokaj ambiciozno. Omenil bi nadaljne:

- uvajanje nove hibridne tehnologije v družino UKV naprav,
- uvajanje nove proizvodne linije za potrebe namenskega kupca,
- uvajanje novih modulatorskih postopkov in digitalizacijo prenosa
- osvajanje mobilne avtomatične telefonije ter fiksnih telefonskih naprav za povezovanje oddaljenih sistemov z mestnimi telefonskimi omrežji.

Torej to so naši načrti, ki kot vidite niso niti najmanj skromni. Vendar pa moram ob tem povedati, da doslej še nismo rešili financiranja v celoti in nam zato ostaja še nekaj odprtih vprašanj.

B.Č

NAIVNA UMETNOST

JOŽE IN ZLATKA VOLARIČ

Umetnika samorastnika Jože in Zlata Volarič sta se v svetu te zvrsti pojavila v svojem zrelem obdobju življenja. Oblikovanje opazovanega sveta skozi Jožetovo skulpturo ali Zlatino sliko postaja eno od glavnih dejavnosti poleg vsakodnevnih obveznosti v prostoru. Jože se s kiparstvom ukvarja dobrih 10 let in je zaposlen kot pomočnik ravnatelja v Šolskem centru Iskra v Kranju, medtem ko se njegova žena Zlata s slikanjem ukvarja od leta 1976, po poklicu pa je predmetna učiteljica slovenskega jezika v Osnovni šoli dr. Fr. Prešeren v Kranju. Oba sta člana DNLUH (društva naivnih umetnikov Hrvaške), društva likovnikov Iskra in društva likovnikov LINDAV iz Lendave.

Jože Volarič v prostem času s pomočjo varilnega aparata ustvarja vedno nove „železne“ ljudi iz zajetne množice, ki jo oblikuje, snuje pa tudi reliefe. Nevsakdanjost sredstev in materiala v ustvarjalnosti, ki ga loči od ostalih kiparjev samorastnikov, je vsekakor vezana na njegovo življenjsko opredelitev za tehniko kot poklic. Zato mu je tudi pri kiparjenju kovina bližja od lesa.

V veliko družino samorastnikov ali naivcev ga veže vsekakor njegova trdna zveza z naravo. Volariča zanima človek, narava mu je le sredstvo, poklicno orodje, ki mu omogoča realizacijo ideje; osnovni navdih je vedno človek, različnih novih vsebin. To so ljudje današnjih zapuščenih vaških okoliš, ki se iz leta v leto redčijo in izginjajo. V svoje opazovanje zna vnesti vedrino, pri nekaterih delih celo s komičnim prizvokom.

Jože Volarič se v krogu našega sodobnega naivnega kiparstva pojavlja kot izredno zanimiva osebnost, predvsem po načinu izražanja in obdelavi oblik. Vzornika nima, poskuša ustvariti, kar želi, se zamisli v idejo. Poleg skulptur, ki mu omogočajo izražanje opazovanja človeka, je v zadnjem času pričel izdelovati reliefe, s katerimi lahko izraža tudi okoliščine neposredne bližine človeka. Všeč so mu bolj abstraktna dela, to tudi poskuša uresničiti.

Sodeloval je na likovnih kolonijah v Litiji, na Reki, v Trebnjem, štirikrat v Sanskem mostu in Vidmu ob Ščavnici, trikrat v Tisjem Zlataru in Dudovci. Izdelal je tri javne spomenike: Upornik v Monokrogu, Rudar v Sanskem mostu in Mati v Zlataru. Sodeloval je na 81 skupinskih razstavah ter 31 samostojnih razstavah od leta 1976 dalje.

Zlata Volarič daje občutek krhkosti in mirnosti, lastnosti, ki so značilne tudi za avtorico. Motive za slike jemlje zelo pogosto iz vsakdanjega dela z otroki. Njene

naivne slike so manj živahne, toda z občutkom za patino in z romantičnim prizvokom navdihuje spomine na stari Kranj, njegovo staro arhitekturo in sprehode s kočijami. Slika mestnega okolja, v katerega postavlja svoje figure, dajejo občutek stilizacije, ustvarjanja zadržanosti in nežnosti harmonije barv. Ti prizori nosijo v sebi lepoto prostodušnosti, neposredne pripovednosti, zajete v čistosti otroškega opazovanja sveta,“ je zapisala Milica Maširevič, direktorica Galerije samoukih likovnih umetnikov iz Svetožareva.

Zlata sodi v tisto vrsto danes vse bolj številnih naivcev, ki s podaljšanimi liki in finim občutkom za barvitost podaja vizijo lastnega, skoraj nematerialnega sveta.

Zlata Volarič je sodelovala na likovnih kolonijah v Sanskem mostu (štirikrat), dvakrat v Tisju in Trebnjem, Dobrni,

Kapeli, Dudovci. Njena dela so zbirka naših pomembnejših galerij samorastniške (NAIVNE ali IZVORNE) umetnosti v: Hlebinjah, Sanskem mostu, Svetožarevu, Trebnjem, Zagrebu in Zlataru. Sodelovala je na 53 skupinskih razstavah po vsej Jugoslaviji od leta 1977 dalje ter na 18 samostojnih razstavah.

Oba samorastnika naivca Jože in Zlata Volarič sta imela 29. in 30. maja 1980 samostojno razstavo v Kulturnem domu na Kokrici. V tem času je bil prikazan tudi film o ustvarjanju zakoncev Volarič, po njem pa razgovor o njem delu.

V počastitev dneva rudarjev bosta v Lendavi, kjer se je pred 31 leti Jože Volarič zaposlil v proizvodnji nafte imela samostojno razstavo in se bo ob njihovem prazniku predstavil kot kipar s svojo ženo Zlato Volarič.

Drago Papler

Prebrali smo za vas

Fulvio Tomizza je danes vsekakor istrsko-tržaški pisatelj, ki si je že s svojim dosedanjim pisateljskim delom, zlasti pa še z romanom „Boljše življenje“, pridobil široko naklonjenost bralcev po vsej Italiji in tudi Evropi prav zaradi svoje umetniške moči in snovi, ki jo obravnava v svojih romanih. Po svojem pokolenju je naš rojak doma iz Istre v bližini Umaga in v glavnem postavlja dogajanje svojih romanov v Istro, glavni junaki njegovih del pa so hrvaški in italijanski ljudje iz Istre, ki so Istro v glavnem naseljevali v obmorskih mestih in mestecih.

V svojem romanu „Boljše življenje“ Tomizza skozi počasno in mirno, a osebno prizadeto pripoved skromnega Martina Krušiča, mežnarja v majhni hribovski fari, podal prežer dogajanja v Istri od začetka našega stoletja do današnjih dni.

Zg odovinski okvir, v katerega je vpeto dogajanje romana, je izredno širok, saj zajema še obdobje Avstro-Og rske, prvo svetovno vojno in po njej vzpon fašističnega na silja, pa drugo svetovno vojno z narodnoosvobodilnim bojem, v katerem je tudi mežnar Martin žrtvoval svojega edinega sina ter povojni čas z vso njegovo negotovostjo in uveljavljanjem ljudske oblasti.

Živo in barvito nam avtor razgrinja ne le podobe hrvaških in italijanskih župnikov, ki so s človeškimi napakami in vrlinami desetletja dajali pečat farni skupnosti, marveč ob njih, kar je še posebna dragocenost romana, riše številne pripadnike preprostega ljudstva, ki je na tem narodnostno mešanem ozemlju že od nekdaj živelo svoje posebno življenje, vseskozi prežeto z neusahljivo ljubeznijo do rdeče rodne grude ter povezano z upi in strahom, razočaranji in bridkostmi. Tomizza je izreden pripovedovalec in pričevalec in pred nami oživlja resnično življenje, kot ga je živela hrvaško-italijanska skupnost v vasi, kjer so se človeške usode prepletale in spopadale tako v medsebojni soodvisnosti kakor v nasprotovanju in strasteh. V sočnem jeziku, obarvanem z narečnimi posebnostmi, prikazuje ne le usodo trpečega ljudstva, ki je zmeraj bilo žrtev zgodovinskih razmer, marveč s toplo liričnostjo slika tudi podobo istrske narave v vseh njenih odtokih.

„Boljše življenje“ je pripoved, v kateri je pisatelj Fulvio Tomizza razkril doslej najboljše strani svojega velikega pripovednega talenta.

Založba Lipa v Kopru je zato naredila popolnoma prav, ko je te dni izdala ta roman v prevodu Rade Bordona in Viktorja Brayerja, ki sta, kot Tomizzova istrska rojaka v toliko bolj znala ne samo prevesti, temveč ponašiti to delo tako, kot da bi ga v slovenščini pisala roka našega pisca.

D.Ž.

Tehnologi za domači in tuji trg

(Nadaljevanje s 7. strani)

najzahtevnejših trgov. Vendar še niso dosegli vsega, saj jim marsičesa, kar vedo in znajo, ne dovolijo izvesti v proizvodnjo zastarela oprema. Tako jim stroji ne dopuščajo najpogostejših oblik proizvodnje in uporabe nekaterih zaščitnih sredstev, ki jih po svetu že uporabljajo.

Predvsem pa zadnji čas tehnologi intenzivno uvajajo domače, cenejše, enakovredne in kvalitetne materiale. Za tak proces, za zamenjavo uvoženih surovin z domačimi je potrebna precej znanja in tudi iznajdljivosti.

Novi — domači dobavitelji po večini niso specializirani proizvajalci re-promateriala za proizvodnjo uporov, proizvajajo pa take, ali podobne materiale, ki jih v Sentyernej rabi. Te dobavitelje, je treba šele „vzgojiti“, se

pravi pripraviti tehnološko in strokovno za čisto določeno kvaliteto, kvantiteto in še marsikaj.

Za precej materialov v Uporih že imajo vzorce in se že dogovarjajo z dobavitelji. Tako bodo prihranili težke milijone deviznih dinarjev. Tak primer je papir za opasovanje, ki ga bodo dobili doma in to na enaki kakovostni ravni in enakih lastnosti pa še cenejši bo od uvoženega.

Lotevajo se tudi profesionalizacije — to se pravi, doseči hočejo tako visoko raven kvalitete svojih izdelkov, da bodo po zanesljivosti in drugih lastnostih ustrezali za vgradnjo v profesionalno elektroniko. Te naloge pa se v Sentyernej ne bodo lotili čisto sami, ampak bo to v Industriji elementov „interdisciplinarna“ naloga, ki jo bodo reševali skupno strokovnjaki več TOZD.

Pa še nekaj sem izvedel. Nuša Košakova, vodja tehnologije v Uporih pravi, da naša industrija vse premalo informira. Ni lahko izvedeti kaj in kako dela neka tovarna. Tudi če prosiš za ponudbo, ne dobiš vedno odgovora, ali pa je ta zelo pozno. Po svetu pošiljajo ponudbe nenaproseni tako, da so v tovarnah informirani o vsem, kar bi lahko dobili za svojo proizvodnjo. Mi pa smo pogostokrat zelo neokretni. „Če nas kdo rabi, bo že prišel k nam!“

Pa ni tako. To so zastarele „štanovske in sejmarke“ metode. Marketing mora danes zagotoviti hitro izmenjavo informacij in omogočiti povezavo v proizvodnji — skratka: ustvariti tok obdelovalne, predelovalne in proizvodne verige.

Ob ostrih restrikcijah pri uvozu bo to še bolj potrebno. Treba bo poiskati vse proizvajalce, male, velike in največje in porabiti vse, kar proizvajajo, oz. bi lahko proizvedli. Še bolje pa je, če bi se ti sami javili s katalogi in perspektivi — ali ne? KF

ŠPORTNE IGRE ŠIROKE POTROŠNJE: ODLIČNA ORGANIZACIJA, VREME, REZULTATI

Čeprav brez razumevanja elektro-gospodarstva, ki v nedeljo, 16. junija kljub športnim igram široke potrošnje Železnikom in okolici ni prineslo z „energetsko sušo“, težav športniki široke potrošnje niso imeli. Odlično vreme in organizacija (udeležba 400 tekmovalcev je sindikalno blagajno osiromašila le za 4 stare milijone — ob izdatnem ljubiteljskem delu gostitelja! sta prispevala k dobremu razpoloženju, kegljali pa so tekmovalci v soboto. Tudi brez elektrike gre, čeprav malo težje!

Igrišča: so bila zaradi specifičnih razmer med seboj precej oddaljena. Tekmovalci so se zbirali v Selcih, Dražgošah, Škofji Loki, Železnikih — vendar pa to ni bila prehuda ovira. Celo nasprotno — marsikdo je bil vesel, da je športno nedeljo združil z ogledom krajev, ki jih prej ni poznal. To še zlasti velja za Dražgoše, ki so premamile marsikoga, na koncu celo predstavnice Kraljeve skupnosti, ki so napovedale „srdit“ dvoboj Iskrinim igralcem na igrišču za osnovno šolo. Rezultat odbojarskega srečanja je žal razočaral Iskraše...

Vsa športna srečanja so potekala brez zastojev tako, da je napovedan zaključek ob treh popoldne takrat tudi bil. Res je, da edino balinanje, ni bilo pravočasno končano. Morda zaradi tega, ker je bilo igrišče izredno oddaljeno — kar v Benetkah! Brez strahu, široka potrošnja ni tako megalomanska, da bi prirejala mednarodna balinarska srečanja — „Benetke“ se imenuje kraj, kjer se v Škofji Loki zbirajo balinarji...

Ekipno najmočnejši so bili tekmovalci iz Reteče (1170 točk), za dlako pred tekmovalci iz Železnikov, ki so tako zbrali 1120

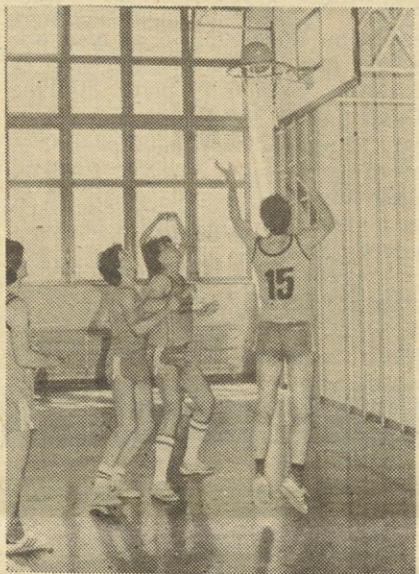
točk, tretji so bili športniki TV Pržan, ki so zbrali 790 točk, sledijo pa sezanski Sprejemniki (710 točk), na 5. mestu so tekmovalci iz Idrije (670 točk), predzadnji so bili Vrhničani (170 točk), odlično 7. mesto s 130 točkami pa je zasedla ekipa DSSS. Sem so sodili tudi tekmovalci iz Prodaje, ki pa so se razen kegljanja enotno dogovorili za bojkot srečanja. Športniki z veseljem pričakujejo trenutek, ko bodo organizatorji ljubljancani!

Rezultati po posameznih disciplinah pa so bili naslednji: nogomet — 1. TOZD TGA Reteče, 2. Elektromotorji, Železniki, 3. TV Pržan, 4. Antene Vrhnika, 5. Montaža Idrija; rokometa (moški) — 1. Elektromotorji, Železniki, 2. TGA Reteče in TV Pržan; rokometa (ženske) — 1. Železniki, 2. Montaža Idrija in TGA Reteče; odbojka (moški) A 1. Pržan, 2. Železniki, 3. TGA

Lepa vratarjeva parada.

Retečani; odbojka (ženske) — 1. in edine tekmovalke iz Sežane; košarka (moški) — 1. RA Sežana, 2. TV Pržan, 3. TGA Reteče, 4. Elektromotorji, Železniki; Košarka (ženske) — 1. Železniki, 2. TGA Reteče, 3. TV Pržan; streljanje (moški) — 1. Železniki, 2. TGA Reteče, 3. TV Pržan, 4. Montaža Idrija, 5. RA Sežana, streljanje (ženske) — 1. RA Sežana, 2. TGA Reteče, 3. Montaža Idrija; namizni tenis (moški) 1. Železniki, 2. Antene Vrhnika, 3. Montaža Idrija, 4. RA Sežana in 5. TGA Reteče; namizni

„Koš velja! ...“

tenis (ženske) — 1. Železniki, 2. TGA Reteče, 3. RA Sežana; kegljanje (moški) — 1. Železniki, 2. TV Pržan, 3. TGA Reteče, 4. DSSS, 5. Montaža Idrija; kegljanje (ženske) — 1. RA Sežana, 2. TGA Reteče, 3. Železniki, 4. Idrija, 5. DSSS, šah — 1. TV Pržan, 2. Železniki, 3. Idrija in 4. Reteče; balinanje — Najmočnejša ekipa je bila sežanska, 2. Pržan, 3. Reteče, 4. Idrija.

Stane Fleischman

ŠAHOVSKO PRVENSTVO TOZD TEA

Pod pokroviteljstvom komisije za šport in rekreacijo pri SK DO Elektromehanike smo v četrtek, 12. 6. 1980 organizirali šahovsko prvenstvo TOZD TEA. Prvak in prvakinja za letošnje leto sta osvojila prehodna pokala.

V moški skupini, katero je sodil Janez Krek, je zmagal Dušan Čebular pred Ludvikom Bambičem, Slavkom Nučičem itd.

Sodnik ženske skupine, ki tvori jedro ekipe Elektromehanik, je bil Albin Oblesak. Zmagala je Olga Štemphar pred Olgo Logar, Olgo Polak itd. O. Š.

VZPON NA ŠPIK

Planinska sekcija Elektromehanika bo priredila v soboto, 28. junija prvi letošnji izlet v domače pogorje — na Špik (2472 m).

Odhod avtobusa izpred kranjskega hotela Creina bo ob 5. uri, peljal pa nas bo do Mihovega doma pod Vrščim. Od tu nas bo pot vodila mimo koč v Krnici pod Gamsovo špičo (1931 m) in čez Lipnico (2418 m) na cilj Špika. Sestopili bomo skozi Kačji graben do hotela Erika, kjer nas

ISKRA COMMERCE LJUBLJANA, TOZD Zastopstva tujih firm

vabi k sodelovanju sodelavca za nedoločen čas, s 3-mesečnim poskusnim delom

ADMINISTRATIVNEGA TEHNIKA

za opravljanje tajniških del za TOZD POGOJI:

— srednja izobrazba Upravno administrativne smeri

— 3 leta delovnih izkušenj v stroki

— znanje dveh tujih jezikov in stenografije

Kandidati naj vlogo z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v roku 8 dni po objavi na naslov: ISKRA COMMERCE, Kadrovska služba, Ljubljana, Topniška 58.

ČASOPISNE NOVICE

Združena Ljubljanska banka in šest njenih članic je ustanovilo konzorcij za uresničevanje razvojnih programov, ki jih načrtujejo TOZD v SOZD, Iskra v naslednjih šestih letih.

Gospodarska banka, Splošna banka Koper, Temeljna banka Gorenjske, Temeljna banka Nova Gorica, Temeljna dolenska banka in Temeljna banka Zasavje bodo skupaj s svojo združeno banko združevale vsako leto do dvakrat večji znesek denarja, kot pa ga bodo zagotovili sami nosilci naložb v Iskri in kolikor bodo za izpeljavo razvojnih programov združili sredstev tudi same Iskrine TOZD. Članice konzorcija bodo zagotavljale sredstva, bodisi s posojili, ali pa z združevanjem sredstev prek konzorcija. Nosilec naložbe v Iskri pa bo moral prej zbrati vsaj četrtino predračunske vrednosti iz lastnih sredstev, ali s sovlaganjem drugih organizacij — je zapisalo ljubljansko Delo.

Delavska enotnost je objavila razgovor z letošnjim prvomajskim nagajencem dela Rajkom Benedikom, našim izumiteljem na področju telefonije.

Z napravami za preizkušanje in kontrolo telefonskih central se je pričel ukvarjati nekako 1964. leta in je od takrat izdelal 35 naprav, ki so še danes v uporabi, vse na področju tako imenovane klasične telefonije.

V Trbovljah so proslavili občinski praznik, ki so se ga udeležili številni gostje, med njimi podpredsednik predsedstva SFRJ Sergej Kraigher, člana sveta federacije Miha Marinko in Lidija Šentjanc ter drugi.

V Delavskem domu je bila slavnostna seja vseh zborov občinske skupščine in delegacij skupščin SIS. Podelili so tudi letošnja občinska priznanja — prvojunjske nagrade občine Trbovlje. Med nagajenci je na prvem mestu omenjena naša tovarna polprevodnikov Iskra v Trbovljah.

Kranjski izvršni svet je ocenil aprilsko in majsko problematiko izvoza in uvoza, oskrbo s surovinami, finančni položaj in založenost trga na temelju najpomembnejših gospodarskih organizacij na Gorenjskem.

Glede Iskre je zapisal novinar Glasa naslednje:

Iskra ima konkreten plan letošnjega izvoza, ki pa ga bo težje uresničiti, saj se devizne pravice pri izvozu manjšajo. Iskra združuje devizna sredstva tudi v drugih republikah, vendar je republiška zaprtost na tem področju precejšnja ovira. Preskrba z reprodukcijskim materialom ni kritična, kar pa ne velja za finančni položaj delovnega kolektiva. Tehnološki in drugi ukrepi so način za premagovanje teh težav, predvsem pa pri oskrbi s surovinami in drugimi materiali.

Plod sodelovanja strokovnjakov Elektrogospodarstva Slovenije in inštituta Jožef Stefan je novi modularni mikračunalniški sistem Darta 80, ki so ga razvili domači strokovnjaki za nadzorovanje in vodenje elektroenergetskega sistema v dispečerskih centrih. Mikračunalniški sistem Darta 80 je univerzalen in ga je mogoče uporabiti za prenos, obdelavo in posredovanje informacij za regulacije in meritve v najrazličnejših informacijskih ali regulacijskih sistemih (Iskra-TEI Horjul). Razvili in izdelali so ga v letu dni in zanj porabili le 130 milijonov dinarjev, je zapisal Zdravko Stefančič v ljubljanskem Delu.

Predsednik predsedstva socialistične republike Bosne in Hercegovine Raif Dizdarević je potem, ko je odprl 8. sejno opremo in sredstev civilne zaštite v Kranju, obiskal dva gorenjska kolektiva in sicer Iskro v Kranju in Elan v Begunjah. V Kranju se je pogovarjal s predsednikom poslovnega odbora kranjske delovne organizacije Aleksandrom Mihevom o stopnji in razvitosti socialističnih samoupravnih odnosov v kolektivu — je zapisalo sarajevsko Oslobođenje.

Beograjske Večernje novosti poročajo o modernizaciji PTT prometa v alibunarski komuni. Pri tem navajajo, da bodo ob koncu leta vključili v promet 500 novih telefonskih števil, vendar je to vse premalo glede na dosedanje prošnje. Na zaključku članka piše, da je zadnja ohrabrujoča vest informacija kolektiva PTT, o vključitvi nove telefonske centrale vrste metaconta v Pančevu, s čemer bodo rešeni vsi problemi povezave z južnim Banatom. (Iskra ni nikjer omenjena).

Gospodarski vestnik je objavil seznam 200 največjih slovenskih organizacij združenega dela v lanskem letu.

Na prvo mesto se je povzpela Iskra iz Kranja, ki je bila v letu 1978 druga. Skoraj 10 tisoč zaposlenih je ustvarilo 2.742 milijonov dinarjev dohodka. Drugi je ljubljanski Gradis, nato pa slede: Železarna Jesenice, mariborska Tovarna avtomobilov in motorjev, Železarna Ravne itd. V tabeli so tudi podatki o zaposlenih, o uporabljenih poslovalnih sredstvih in o celotnem prihodku.

Beograjski Privredni pregled je objavil daljšo vest o uspešnem nastopu jugoslovanskega gospodarstva na sejmu orodnih strojev v Argentini, hkrati pa tudi izvozno in uvozno bilanco za lansko leto med Argentino in Jugoslavijo. Tako smo lani uvozili iz Argentine za 97,1 milijona dinarjev in izvozili tjakaj samo za 1822 milijona dinarjev izdelkov, oziroma blaga. Na koncu omenja Privredni pregled, da je v Argentini od jugoslovanskih podjetij najuspešnejša Iskra s telefonsko opremo in Koerting v sestavu Gorenja z izvozom barvnih televizorjev.

Delo je objavilo pogovor z Janezom Mayerjem, vodjo kadrovskega oddelka v kranjski Iskri. O letošnjem razpisu štipendij je povedal Janez Mayer naslednje:

„Razpis smo metodološko bolje pripravili. Eksaktnost metode planiranja kadrov odsevajo pri letošnjem razpisu, ki se od prejšnjih ne razlikuje toliko po številu razpisanih štipendij, kot po poklicnih profilih. Naredili smo analizo srednjeročnih programov in se orientirali predvsem na tiste profile, ki jih lahko dobimo. Hkrati smo analizirali šolske in učne načrte. Pričakujemo, da bomo letos ustrezno podelili okrog 90 % razpisanih štipendij. Prej je bil ta % za polovico manjši ...“

Zbral in uredil Marjan Kralj

LETOVANJE V POČITNIŠKEM DOMU V POREČU

Kot je že znano smo za letošnjo sezono naš počitniški dom v Poreču oddali v najem SOZD HP iz Ljubljane.

Sporočili pa so nam, da imajo na voljo še prosta mesta, ki jih nudijo tudi Iskrašem.

Vse interesente prosimo, da se čim prej prijavijo pri ISKRA INVEST SERVIS — Dejavnosti za rekreacijo in letovanje, Ilirska 27, Ljubljana, telefon: 325-587.

ZAHVALE

Ob boleči izgubi — smrti moje matere

KAJE BRACIČ

se najtopleje zahvaljujem družbeno političnim organizacijam, samoupravnim organom in sodelavcem skladišč v TOZD Prodaja Iskre Elektromehanike, Kranj za izrečena sožalja. Zahvaljujem se tudi sodelavcem Projekta za sožalja in spremstvo na njeni zadnji poti Krešo Bracič.

Ob nenadni boleči izgubi moje ljubljene žene in mamice

MILENE ROZMAN

se iskreno zahvaljujem sindikalni organizaciji kolektiva ATC, sindikalni konferenci DO, komisiji za družbeni standard DO in njenim sodelavcem v TOZD ATC za vse, karkoli so nam v teh težkih dneh pomagali in za nas storili

mož Filip z Matejko in Andrejčkom

Ob boleči izgubi dragega očeta

JOŽETA RAKOVCA

se iskreno zahvaljujem sodelavcem Iskre — TOZD Vzdrževanje — elektrodelaavnica in sodelavcem na Laborar za izraze sožalja, podarjene vence, denarno pomoč in spremstvo k njegovemu zadnjemu počitku. Vsem še enkrat najlepša hvala

sin Mirko

Kljub pomanjkanju elektrike so dobro postregli „zdelanim“ športnikom.

Iskra — Institut za kakovost in metrologijo Ljubljana, Tržaška c. 2

Razpisna komisija pri Svetu Instituta razpisuje prosta dela in naloge:

1. Predsednika kolektivnega poslovnega organa
2. Članakolektivnega poslovnega organa za tehnično področje
3. Člana kolektivnega poslovnega organa za splošno področje

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih z zakonskimi predpisi izpolnjevati še naslednje pogoje:

- pod 1
- visokostrokovno izobrazbo tehnične, pravne ali ekonomske smeri
 - 5 let delovnih izkušenj s področja dejavnosti Instituta
 - znanje enega svetovnega jezika
 - družbeno-politične in moralno-etične kvalitete, samostojnost in uspešnost opravljanja del, oz. nalog v skladu z družbenim dogovorom o kadrovski politiki ljubljanskih občin

- pod 2
- 5 let delovnih izkušenj s področja dejavnosti Instituta,
 - 5 let delovnih izkušenj iz področja dejavnosti Instituta,
 - znanje enega svetovnega jezika
 - družbeno-politične in moralno-etične kvalitete, samostojnost in uspešnost opravljanja del, oz. nalog v skladu z družbenim dogovorom o kadrovski politiki ljubljanskih občin

- pod 3
- visokostrokovno ali višje strokovno izobrazbo ekonomske, organizacijske ali pravne smeri
 - 3 oz. 5 let delovnih izkušenj
 - družbeno-politične in moralno-etične kvalitete, samostojnost in uspešnost opravljanja del, oz. nalog v skladu z družbenim dogovorom o kadrovski politiki ljubljanskih občin

Izbrani delavci bodo imenovani za razdobje štirih let. Kandidati naj pošljejo svoje vloge z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev v 30 dneh po objavi razpisa na naslov

DO Iskra-Institut za kakovost in metrologijo, Ljubljana, Tržaška c. 2 z oznako „ZA RAZPISNO KOMISIJO“.

Kandidate, ki bi želeli opravljati navedena dela, oz. naloge vabimo, da se zgledajo v delovni organizaciji, kjer bodo dobili podrobnejša pojasnila.

Kandidate bomo obvestili o izbiri najkasneje v 15 dneh po sklepu Sveta delovne organizacije.